BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ SAYI: 189 21 KASIM 1978 FİYATI 5 TL

BİRLİĞE GİDEN YOL

Arap zirvesinin ardından

EMPERYALİZME KARŞI SAVAŞ MI, DUA MI?

Önceki hafta Bağdat'ta yapılan "Kararlılık Cephesi" zirve toplantısını izleyen ANKA Ajansı muhabiri Varlık Özmenek YÜRÜYÜŞ'ün sorularını yanıtladı.

★ Bu ayın başında Irak'ın başkenti Bağdat'ta yapılan Arap ülkeleri zirve toplantısını izlediniz. Toplantının amaç ve sonuçları üzerindeki görüşlerinizi açıklar mısınız?

☆ Bağdat'ta ilk kez yapılan böyle bir toplantının amacı, zirve çağrısını yapan Irak Devrim Komuta Konseyi tarafından 1 Ekim'de yayınlanan bildiride şu şekilde belirtilmişti:

"— Siyonistlere karşı Arap halkının verdiği mücadelede Mısır'ın saf dışı kalması ve Camp David toplantısının sonuçlarının uygulanması halkımız için büyük tehlikeler yaratmaktadır. Arap hükümetlerinin Camp Davit toplantısı kararlarının uygulanmaması için ciddi atılımlarda bulunmaları gerekmektedir. Bu durum karşısında, Irak, Bağdat'ta bir doruk toplantısı yapılmasını uygun görmektedir..."

Irak tarafından yapılan çağrının amacını salt "toplanmak" diye alırsak, amaç bir ölçüde sağlanmış sayılabilir. 2 Kasım'da başlayan ve dört gün süren zirveye Mısır'ın dışında 21 Arap ülkesi katıldı. Bu ülkelerden 11'i zirvede devlet başkanları düzeyinde 9'u Dışişleri Bakanlarıyla temsil olundular. Toplantıya baştan katılmayacağı bildirilen Sudan ise Kahire Büyükelçisini göndermişti. Bu ayrıntıyı, salt "bazı Arap ülkeleri devlet başkanlarını bile göndermedi, önem vermedi" demek için söylemiyorum. Ama herhalde katılım frekansı için gözden uzak tutulmaması gereken bir nokta...

★ Irak'ın çağrısında, Camp David anlaşmaları sonuçlarına karşı alınacak somut bir eylem ve önlem önerisi var mıydı?

☆ Pratik geçerliliği tartışma götürür olmakla birlikte vardı. Bunu da iki madde halinde özetleyebiliriz. İlki şöyle:

"— Irak, siyonist düşmana karşı, askeri kuzey cephesinin bir parçası veya ileride Irak ordusunun siyonist düşmana karşı harekete geçirebilecek herhangi bir cephe olarak kabul eder. Aynı şekilde, Irak derhal Suriye cephesine askeri kuvvet göndermeyi, düşmana karşı koymayı, halkımızı dize getirmek isteyen emperyalist ve siyonist komploları başarısız kılmayı görev bilmektedir. Buna dayanarak Suriye hükümetini bu ilerici, bu ulusal atılıma önem vermeye çağırır ve düşmanla çarpışmak için cephenin ön saflarında yerini alması için Irak ordusuna geçit vermeye davet ederiz..."

İkincisi de Irak Devrim Komuta Konseyi bildirisinde şöyle ifade edilmişti:

"— Irak, Mısır'ın uzun yıllardır geçirdiği ekonomik darboğazı gözönünde bulundurarak ve Arapların ortaklaşa Mısır'ın bu darboğazı aşmalarında yardımcı olmalarıyla Camp David kararlarının geçersiz kılınabileceğine inanmaktadır. Irak, maddi olanaklara sahip olan Arap ülkelerinin bir fon kurarak Mısır'a mali yardımda bulunmasını öngörmektedir. Aynı şekilde bu mali fon siyonistlere karşı cephe olan, batı, kuzey ve Filistin halkının bağımsızlığı ve kurtuluşu için mücadele veren Filistin Kurtuluş Örgütü de dahil olmak üzere tüm güçlere yardımda bulunacaktır. Fon ile ilgili olarak tespit edip vadesini 10 yıl olarak öngörmektedir. Savaş gereksinimlerine göre bu miktar yükseltilecektir. Bu fona Irak 1 milyar dolar, Libya 1 milyar 500 milyon dolar, Cezayir 500 milyon dolar, Suudi Arabistan 3 milyar dolar, Kuveyt 1 milyar 500 milyon dolar, Katar 500 milyon dolar ve Birleşik Arap Emirliklerinin 1 milyar dolarla katılması öngörülmektedir. Irak bu fondan yıllık olarak Mısır'a 5 milyar dolar, kalan miktarı ise kurtuluş için savaşan cephelerin askeri ihtiyaçlarına ayırmayı uygun görmektedir..."

★ Zirvenin gündeminde bu öneriler ne oranda yer aldı ve tartışıldı?

☆ Zirvenin somut bir gündemi olmadı. Daha doğrusu bu sağlanamadı. Zirveden önceki dört gün içinde gündemi hazırlamak için gene 21 Arap ülkesi dışişleri bakanları toplantılar yaptılar. Dışişleri bakanları, zirveye sunulmak üzere "ortak bir çalışma programı" hazırlayacaklardı. Zirvede de bu ortak çalışma programı, ortak bir eylem planına dönüştürülecekti.

★ Ortak çalışma programı hazırlamak için yapılan dışişleri bakanları toplantılarında karşılaşılan güçlükler ne oldu?

☆ Dışişleri bakanlarının toplandıkları ilk gün, toplantı salonundaki masaların etrafındaki sandalyelere ve sahiplerine bakarken biz de soruyorduk: "Nasıl olacak da buradan ortak bir çalışma programı çıkacak?.."

Beri yanda FKÖ, Güney Yemen, Suriye, Cezayir ve Libya'dan oluşan "Red Cephesi" bir yanda da, Suudi Arabistan, Ürdün yönetimleriyle simgesini bulan uzlaşmacı, işbirlikçi kanat...

Bu kanatlardan ilki, bir benzetme yapmak gerekirse Camp David'e "ur" teşhisi koymuştu, Suudi Arabistan ise Camp David'e "nezle" gözüyle bakıyordu, hatta bunu dediği bile kuşkuluydu. Red cephesine göre Sedat "hain" idi, beri kanat ise Sedat'a arka çıkıyordu. Temelde bir kanat antiemperyalist, diğeri emperyalizmin bölgedeki işbirlikçisi ve yardakçısı idi...

Bu tablodan nasıl bir ortak çalışma programı çıkacaktı da, sonra ortak eylem planına dönüşecekti bu program?..

Sade suya tirit Arap milliyetçiliği bu noktada sapır sapır dökülüyordu...

★ Yani zirve toplanırken somut bir gündem oluşturulamadı.

☆ Evet. 2 Kasım günü Bağdat'taki Cumhurbaşkanlığı sarayında zirve toplandı. Önce bir "Bismillahirrahmanirrahim", sonra da Kuran'dan bir ayet okunarak toplantı açıldı. İkinci günü Sedat'a bir heyet gönderildi. Sedat heyeti kabul etmedi. Heyet döndü. Sonuçta Camp David imzacısı Sedat mahkum edilmeksizin Camp David kınandı...

Sedat'ın mahkum edilmemesi, onun temsilcisi olduğu politikanın da mahkum edilmemesi demekti. O politikanın adı da, emperyalist-kapitalist sistemin Ortadoğu uşaklığı idi...

Zirveden sonra yayınlanan deklarasyonda göze batan iki husus vardı: Camp David'e karşı çıkılması, FKÖ'nün Filistin halkının tek temsilcisi olduğu ilkesinin benimsenmesi.

Doğrusunu isterseniz, bunlar da olmasa ayıp olurdu. Kaldı ki, gerici kanadın bu ilkelere ne derece inandığı ve sadık kalacağı da ayrı bir soru işaretidir.

★ Peki sonuç sizce nasıl?

☆ Amerikan patronajındaki emperyalizmin Ortadoğu'daki saldırganlığı ve yayılmacı emelleri, bu bölgedeki sorunu çok kesin hatlarla belirliyor. Üstüne üstlük Filistin halkı için de sorun, "olmek ya da olmamak" yakıcılığında.

Eğer zirveye katılan ve "ılımlı" diye nitelendirebileceğimiz Arap ülkeleri, Arap Birliği sorununu, bu yakıcı çerçevede görecek anlayışa yaklaşırlarsa zirve, olumlu bir adım olacaktır. Bunu da önümüzdeki gelişmeler gösterecektir. Yok eğer zirve "ılımlılığın" başarısıyla, sonuç olumsuz olacaktır ve bunu da gene zaman gösterecektir.

Bu arada bir noktayı daha belirteyim. Arap ülkelerindeki siyasal ve toplumsal gelişmeler, Ortadoğu sorununun yarını ve çözümü ile temelden ilgili. Emperyalizmin tırnak geçirdiği ya da geçirebileceği toplumsal yapılar kaldıkça ne kadar "Arap milliyetçiliği" marşı söylenirse söylensin, ne kadar içli Filistin şarkıları okunursa okunsun, mucize yok... Ayeti kerime okumakla da sorunun çözümlenmediği ortada.

Örneğin, Irak'ta soruyorum:

— Ne kadar sigortalı işçi var?

— 1,5 milyon.

— Sendikalı mı?

— Evet.

— Toplu sözleşme, grev hakkı?

— Yok!

— Niçin?

— Biz sosyalist ülkeyiz. İşçi sınıfı
nu?..

Geçiyoruz, yatırımlar, şirketler, işletmeler.. Deniyor ki, "Yüzde 51'i devletin, 49'u özel sektörün..."

— Yani özel teşebbüsü teşvik ediyorsunuz?

— Evet.

— Sermaye büyütüyorsunuz?

— Evet.

— Hani siz sosyalisttiniz?

— Canım 10 sene sonra kamulaştırırız.

Büyük sermaye semirtilecek, tekeller oluşturulacak, ondan sonra sen ona "haydi" diyeceksin, büyük burjuvazi de sana, "işte geldik gidiyoruz, şen olasın Halep şehri" diyecek!...

Son söz şu: Dünyanın her yanında olduğu gibi Arap halklarının da gerçek kurtuluşu ve Ortadoğu çözümü, ilerici hareketlerin gelişerek sosyalizmin zaferine varmasıyla mümkün. Zaten mümkün olan biricik yol da bu.

YÜRÜYÜŞ'ün 186. sayısında, "Sosyalistler İlkelerden Taviz Vermediler" başlığı altında, TÜM-DER Giresun Şube Kongresindeki gelişmeleri özetleyen bir yazı yayınlandı. TÜM-DER Genel Yönetim Kurulu Üyesi ve Ordu Şube Başkanı Aslan Aka arkadaşımız, bu yazıyı da dikkate alarak, Şube Kongresi'ndeki olaylarla ilgili bir açıklamasını YÜRÜYÜŞ'e gönderdi. Aka'nın bu açıklamasını sunuyoruz

TÜM—DER'DE KARİYERİZME YER YOK

ASLAN AKA

9 Ekim Pazartesi günü yapılan TÜM-DER Giresun Şube Kongresi ve özellikle Kongre sonrası gelişmeler, sosyalistler için gerçekten düşündürücü olmuştur ve olmalıdır.

Bu nedenle, o Kongre'yi yönetmiş Kongre Başkanı olarak, YÜRÜYÜŞ Dergisinin 31 Ekim tarihli sayısında çıkan "Sosyalistler İlkelerden Taviz Vermediler" başlıklı yazıya esas itibariyle hak veriyorum.

Kongrenin içeriği, esas hatlarıyla YÜRÜYÜŞ'te yazılan gibi cereyan etmiştir. Baştan beri ortada bir yanlışlık olduğunu sezinlemekteydim. Ancak kimi TÜM-DER Merkez yöneticilerinin verdiği gerçeğe aykırı ve yanlış enformasyon, Giresun TÜM-DER Şubesinin yanlışa sürüklenmesinin en önemli etkenlerinden biri olmuştur. Oysa demokratik kitle örgütündeki bir sosyalistin, ideolojik ve politik merkezinin ve yönlendiricisinin Parti olduğu ilkesini unutmaması gerekiyordu.

Nitekim, yanılgıyı anladığımda, yetkili kademelerle görüşüp, Kongre'deki yanılgımın nedenlerini anlatmayı görev bildim. Bu kongre nedeniyle ve kongre üzerinde spekülasyon yapmaya hiç kimsenin hakkı yoktur ve hele yanlış bilgi ve gerçeğe aykırı istihbarat veren kimi TÜM-DER yöneticilerinin ise hiç hakkı yoktur.

Kongreden sonra olanları gözlemlemem, Kongre'deki yanılgımı bana bir kez daha ve tüm açıklığı ile anlatmış oldu. Örneğin Kongre sonrası seçilen yeni yönetimin alel acele Giresun Demokratik Sol Derneğine taşınması gibi. Yine örneğin, Kongrede seçilmediği halde ve 9.yedekte kaldığı bizzat imzaladığım ve Divanın diğer üyelerince imzalanan Kongre Tutanağı ile saptanan ve ilan edilen Atanur Güneysu'nun kendisini Şube Yöneticisi olarak göstermeye çalışması gibi.

İşçi sınıfının politik hareketiyle ve bu hareketin yöneticileriyle, gerek Türkiye genelinde ve gerekse yerel birimlerde ters düşmenin en ibret verici örneği, Giresun TÜM-DER Şubesi örneğidir.

Dilerim, bu örnekten bir kısım TÜM-DER yöneticileri de ders alsınlar ve yanılgılarını anlayarak özeleştirilerini yapsınlar.

Kariyerizm tutkusunun, hiç bir zaman TÜM-DER'de burjuvazinin kitle örgütleri için düşündüğü planı uygulamasına olanak sağlayacak boyuta ulaşmasına göz yumulmayacaktır. Bu nedenle TÜM-DER'de KARİYERİZME YER YOK. Ve bu nedenle TÜM-DER'de YANILGILARA GEÇİT YOK!

YÜRÜYÜŞ

Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd.Şti. adına Nihat SARGIN ● Genel Yayın Yönetmeni: Zeki KILIÇ ● Yazı İşleri Müdürü: Neşet KOCABIYIKOĞLU ● Teknik Sekreter: Bülent ARTAMLI ● Yönetim: Konur Sok. 15/8, Kızılay - ANKARA, Tel: 17 45 81 ● İstanbul Bürosu: Piyerloti Cad. 21/1, Çemberlitaş-İSTANBUL, Tel: 26 35 67 ● Avrupa Temsilciliği COODİFF 13/2 Square Wiser - 1040 Bruxelles/Belçika - Tel: 230 34 72 - Posta Çeki: 000-1164657-75 ● Abone Koşulları: Yıllık 200.TL., 6 aylık 100.TL. Avrupa, 6 aylık 250.TL., (20 DM.), Yıllık: 500.TL. (40 DM), Amerika: 6 Aylık 325 TL., Yıllık: 650 TL. Avustralya-Japonya: 6 aylık 400 TL., Yıllık 800 TL. ● Posta Çeki: YÜRÜYÜŞ Dergisi 100234 ● İlan Koşulları: Arka kapak (Renkli) 15.000.TL., Arka Kapak (siyah-beyaz) 12.000.TL., İç sayfalarda sütun santimi: 40 TL., Yayın ilanları % 50 indirimlidir. ● Baskı: Daily News Web Ofset Tesisleri ● Kapak: Uğur OKMAN

BİRLİĞE GİDEN YOL

ZEKİ KILIÇ

İşçi sınıfı burjuvaziden iktidarı alıp, onu, ideolojik ve politik alanda kesin yenilgiye uğratıncaya kadar mücadelesini somut koşullarm gerektireceği yöntemlerle sürdürür. Burjuvazinin kesin yenilgisi sağlanıncaya dek devam edecek olan bu karşılıklı mevzilenmede, taraflardan birisinin her hamlesi, diğeri açısından tehlikeler oluşturur.

Amansız ve acımasız koşullar altında sürdürülen mücadele sürecinde tehlikeden sözederken, önemli ya da önemsiz gibi bir ayırıma yönelmek; karşı taraf bakımından arzulanan ortamı hazırlamaktan öte bir işlev görmeyeceği gibi, son derece yanlıştır da. Bu nedenle, ancak yakın tehlikeden ya da uzak tehlikeden sözedilebilir. Ve her yakın tehlike, daha sonraki gelişmelerin oluşumunun basamağı yapılmaya çalışılır.

Burjuvazi, işçi sınıfı ve müttefiki emekçileri ve bütün demokratik kuruluş ve kişileri hedef alan faşist güçleri ve örgütlerini yuvalandıkları alanlarda koruyabilmek için terörü sürekli ve artan bir şekilde tırmandırırken; aynı zamanda demokratik güçlerin mücadele araçlarını paslandırmaya, giderek bunların kullanılmaz duruma gelmelerine yol açacak yeni yasal düzenlemelere başvurmaktadır. Egemen çevreler, faşist terörü tırmandırmada maocu akımlarla, sözde sol bireysel terörcüleri kullanmakta ve gerekçe yapmaktadır. Diğer tarafta, CHP, yine aynı çevrelerce faşist örgütleri kapatmaması, faşist tehlikeyi görmezlikten gelmesi ve daha da önemlisi, antidemokratik yeni yasal düzenlemelerin gerçekleştirilmesi için giderek artan bir şekilde kullanılmaya devam edilmektedir.

İşçi ve emekçi sınıflar ile demokratik çevreler, her geçen gün bu gelişmelerin yönünü ve hedefini daha çıplak görebilmekte ve değerlendirmeye başlamakta; beliren tehlike karşısında iş ve eylem birliğinin zorunluluk haline geldiğini kavramaktadır. Gerçekleştirilmesinde gecikilmemesi gereken ortak iş ve eylem birliğinin kitlelerce aktif talep haline dönüşmesi süreci, içinde bulundukları öznel nedenlerden dolayı gerekeni yapmaktan ısrarla kaçınan yöneticileri de, şimdilik lafta veya dar grupsal çıkarları açısından olsa bile hizaya getirmeye, daha uyumlu olmaya zorlamaya başlamaktadır. Bu nesnel gelişmenin oluşturduğu olumluluğu, hızlandırmak mümkündür. Bütün sorun, açıkça görülmeye
kimlerle, ne zaman ve ne şekilde kararlaştırılacağı ile, kararlaştırılacak kurallar içinde hedefe gidecek yolda birlikte yürümeyi sağlamaktır. Türkiye İşçi Partisi, Programıyla, Demokrasi Bildirgesi'yle, Kongre Kararlarıyla, ortak iş ve güçbirliği yapılmasının taktik bir sorun olmadığını başından beri göstermiştir. Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu'nun "Örgütlü Birleşik Güç Yenilmez" adını taşıyan kararı ile faşizme karşı ortak iş ve güçbirliği yapmanın koşullarını sağlayacak olan ilkeleri, önyargısız olarak yeniden değerlendirmek lazımdır. Özellikle son aylarda ardı ardına başlatılan iş ve güçbirliği "çağrılarının" bu doğrultuda yürütülmesi zorunlu olan çalışmalara neler getirdiğine bakmak gerekmektedir. Türkiye İşçi Partisi'nin bu doğrultudaki çalışmalarını izlemek ve yeniden gözden geçirmek, şu temel doğruyu bulmakta yardımcı olabilir: Politik görüşü ile, ideolojisi ile ve bu çerçevede yaptıklarıyla işçi sınıfı ve emekçi kitleler ile demokratik güçlerin mücadelesini kolaylaştırmaya ve sorunlarını çözmeye niyetli olanlar güç ve eylem birliği yapmak yolunda önemli adımlar atarlar; bundan, nedeni ne olursa olsun kopanları kendi kitlesinden uzaklaştırır, ortak iş yapmayı zorlaştıran tavırların dışlanmasını ve etkisizleştirilmesini sağlarlar.

Maocu akımlarla, "sol" bireysel terörcüler dışındaki örgütler ortak tehlikeler karşısında iş ve eylem birliğinin en iyi yürütücüsü ve karşılaşılan sorunların en iyi çözücüsü olmak için başlatacakları özendirici tutumları ve özverili çabalarıyla ancak daha ileri adımlar atabilirler. Ortak iş ve eylem birliği süreci içerisinde, çevrelerinin dağılıp gitmesinden korkmayanlar, içinde yaşadığı "köyün" başkanlığını kaybetmek korkusu içinde olmayanlar, gerçekten savunduğu ideolojinin doğruluğuna ve tutarlılığına inanan ve bunu yaşama geçirmeye taraftar olanlar, korkusuzca aynı iddiadaki diğer gruplaşmalarla birlikte iş yapabilirler. Ortak işin kotarılmasını sağlayacak örgütlenmenin kararlaştırılmasından, yürütülüşüne ve sonuçların birlikte korunmasına kadarki sürede, katılan her örgütü hem söz ve hem de kararı sağlayacak oy sayısı açısından eşit olarak temsil ettirmek gerekmektedir.

Bugün demokratik güçlerin ortak iş ve eylem birliğini gerçekleştirme yolunda önemli adımlar atılmış, kazanımlar sağlanabilmiş olsa bile, bu süreci olması gereken ve mümkün olan hızlılıkta tamamlayamamanın olumsuzlukları açık yüreklilikle dile getirmek, bu olumsuzluklara yol açan öznel nedenleri ortadan kaldırmak için eleştiri yapmaktan kaçınmamak gerekir. Sözde birlik çağrıları yaparak, birliğin gerçekleşebilme sürecine, uygulanmadaki anlayış, biçim ve yöntemleriyle en büyük darbeyi vuranları eleştirmek, eleştirmekten öte bu tavırlara karşı birlikte mücadele etmek, faşist tehlikeye karşı birlik olmak gereği duyan herkesin temel görevidir.

Bu yüzden, son aylarda, özellikle son haftalarda önemli sayılacak yeni kümeleşmeler, yeni dışlama planları ve "önce ben yaparsam benim elimde kalır" mantığı ile yola çıkan grupların platform, güçbirliği ve adı artık açıkça söylenemez duruma gelmiş olsa bile UDC çağrıları başladı. Bu çağrıların biri başlayınca veya yapılacağı öğrenilince, diğerleri cephe, birlik ve platform vb. adlar takarak hemen yeni çağrılarla cevap veriyor. Her defasında, sonuçsuz kalan, dağ fare doğurdu misali beklenenı vermediği için sonuçsuzluğu ile hayal kırıklığı yaratan girişimler olmaktan öte gitmiyor. Böylece, sonuçsuz kalan her girişim, varmamız gereken hedefi kaybetme, şaşırtma, anlamını ve özünü boşaltmaktan öte bir işlev görmüyor. Bu olumsuzluğun önemli nedenlerinden biri, burjuvazinin, antifaşist güçlerin ve örgütlerinin saflarına sürekli olarak ektiği ve ekmeye devam ettiği zaaf tohumları ve dayattığı olumsuz koşullardır. Diğeri ise, ilerici sendikal hareketin temsilcisi durumunda olan DİSK başta olmak üzere, diğer demokratik güçlerin ve örgütlerin hâlâ bütünlüyle üstesinden gelemediği sapkın ve kariyerist akımların yönetim kademelerindeki varlığını devam ettirmeleridir.

DİSK Yürütme Kurulu, başta genel sekreteri olmak üzere, çoğunluğu temsil gücü olmayan, bir kısmı temsil ettikleri sendikaların başından uzaklaştırılan veya sendikalarını kayyuma verdirerek parçalanmaya iten kişilerden oluşmaktadır. Yine bu kişilerin büyük bir bölümüne bakıldığında, sendikal yaşamları açısından pek iç açıcı sayılamayacak zikzakları ve olumsuzlukları görülür. Bu durumdaki yöneticilerin çoğunluğunu oluşturduğu bir yönetim, hele önceden işin tarifini yapmamışsa, önerdiklerine güven içinde bakmayı ve yapılanları ciddiye almayı zorlaştırmaktadır. Kaldı ki, olumsuzluklar, yalnızca bu öznel durumdan da ibaret değildir. Özellikle DİSK adına Genel Sekreterinin güçbirliği sağlamak iddiası ile diğer kitle örgütlerine yaklaşımın yöntemi ve yeni üçlü kümelenişi, olumsuzluğu daha da ciddileştirmektedir. DİSK Genel Sekreterinin, TÖB-DER'i içine soktuğu bunalımla tanınan Gazioğlu ve TMMOB'nin başkanının adına, diğer kitle örgütlerinden TÜTED, TÜM-DER ve TÜS-DER'e dayattığı "Gazioğlu'nu TÖB-DER olarak tanırsanız birlikte davranırız" koşulu ile örgütlerin içişlerine tasallut etmesi de dikkat edilmesi başlanan faşist tehlikeye karşı, alınması gereken ted
ve önlenmesi gereken bir tavırdır.

Yine DİSK'in, düzenlendiğini ilan ettiği "Genişletilmiş Temsilciler Meclisi" toplantısının, sözkonusu yöneticiler tarafından hem kitleden kopuk olmadıklarını ispatlamak, hem de niyetleri ne olursa olsun, yukarda belirtilen olumsuzlukları örtmek ve birlik doğrultusundaki önemli adımları etkisizleştirmek üzere, bu önemli toplantının amacından saptırılarak bir vitrin gibi kullanılması mümkündür.

Öte tarafta, Dev-Genç daha önce birçok olumsuzlukları olmakla birlikte, kitle örgütlerinin biraraya gelebildiği güçbirliği platformunu yeniden oluşturmak üzere örgütlere çağrı yapıyor, fakat sonuçta yine hiç bir olumlu tortu kalmıyor.

Dar grupçu rekabet, son katılan halka ile tamamlanıyor: Diğer TÖB-DER "lideri" Talip Öztürk de TÖB-DER'i toparlama çağrısını gazetelerde ilan ederek, dramın diğer bölümünü tamamlıyor.

Güçbirliği adına, nesnel olarak kitlelerde gelişip etkinleşen güçbirliği çabalarını daha ileri düzeylere ulaştırmak için, birliği bozan, atılan olumlu adımları etkisizleştiren ve atılacak ciddi adımların zeminini sulandıran davranışlara karşı mücadele etmek gerekir.

Umarız ki, DİSK Genel Yönetim Kurulu ve Başkanlar Konseyi, binlerce öncü temsilcilerinin karşısına, sınırı-çerçevesi saptanmış, şöyle bir karar ile çıksınlar ve bu kararı hayata geçirmek üzere temsilcilere özümsetmek çabası içine girsinler: "DİSK, maocu akımlar ile bireysel terörcüleri ideolojik planda mahkum eder ve işçi sınıfı hareketinin ekonomik, politik mücadelesinin düşmanı sayar; DİSK temsilcilerini ve sendika yöneticilerini bulundukları işyeri ve bölgelerdeki tüm demokrasiden yana güçleri ortak iş yapmaya zorlamakla; yapılacak ortak işlere katılacak kuruluşların herbirinin eşit söz ve oy sahibi olmasını şart sayan bir anlayışla görevlendirir."

İşçi sınıfımızın öncü, militan, demokrat ve sosyalist binlerce temsilcisi, DİSK'in düzenlediği toplantının olumsuzluklarını gidermek için, yapılış amacını ve sonuçlarını birlikte ele alıp değerlendireceklerdir.

İlerici sendikal hareketin yönetiminin, kendilerine verilen yönetme görev ve yetkilerini kullanmaya ehil olup olmadıklarına en iyi temsilciler karar vereceklerdir.

AP şantaj yapıyor

Hükümet üsler konusunu kamuoyundan kaçıramaz

Dör üncü Beş Yıllık Kalkınma Planının Senato'da görüşülmesi sırasında, Adalet Partisi grubunun üsler konusunun gizli oturum a ele alınması için verdiği önerge, CHP tarafından reddedildi. Konunun kamuoyuna yansıtılış biçimi, burjuva partilerinin ulusal bağımsızlığa ilişkin sorunları nasıl pazarlık konusu yaptıklarının yeni bir örneği oldu.

AP Senato grubu, ABD tarafından uygulanan silah ambargosu karşısın a, MC hükümetince "kapatılan" üslerin, ambargonun kaldırılması ve karşılığında 1 milyar 250 milyon dolar ödenmesi kaydıyla, yeniden açılmasına ilişkin, MC hükümeti ve ABD arasında 26 Mart 1976'da imzalanan anlaşmanın, Ecevit hükümetince hükümsüz sayılmasının nedenlerinin açıklanmasını istiyordu. AP grubu, konunun gizli oturum a ele alınmadığı takdirde, hükümetin, AP'nin tek taraflı yapacağı açıklamalar yüzünden sorumluluk altına gireceği yollu bir de tehdit savurdu!

Ecevit hükümetini güç durumda bırakmayı amaçlayan bu girişim, AP'nin, her zamanki demagojik tutumunun ötesinde, kendi sorumluluğunu örtbas etme çabasından başka birşey değiidi. AP her zamanki ikiyüzlü politikasıyla, "yavuz hırsızlık" yapmaya çalışıyordu. ise, başka hesaplar peşindeydi. Ambargonun kaldırılması "başarısı"nı, kendi puan hanesine yazmaya çalışıyordu. Daha "akılcı" bir tutumla, üslerin açılmasını, dar bir satış anlaşmasından çıkararak, daha geniş çapta ekonomik yardım şartına bağlamak istiyordu. Bu hesaplar yapılırken de, ulusal çıkarların gözetildiği görüntüsü yaratılmaya çalışılıyordu.

Gerçekte, gerek MC hükümeti gerekse Ecevit hükümetinin, ABD'ye karşı ulusal çıkarları korumak diye bir endişeleri olmadı. Her ikisi de, konunun nasıl sömürülmesi kendi çıkarlarına uygundur, bu sorunun cevabının peşinde oldular. Üslerin saldırı üsleri olduğu ve açılması için apaçık pazarlıklara oturulduğu biliniyor. Ecevit hükümeti, AP'nin şantajını bahane ederek üsler konusunu kamuoyundan gizlemeye çalışmamalı, hazırlanan yeni "ikili anlaşmaları", gizli oturumlarla a değil, apaçık kamuoyunun önüne getirmeli, bu anlaşmalar TBMM tarafından reddedilmelidir.

Luns Türkiye'den İran'ın görevlerini paylaşmasını istedi.

Ekonomik yardım karşılığında

NATO Türkiye'den İran'ın görevlerini paylaşmasını istiyor

Uluslararası finans kuruluşlarının birbirini izleyen beyetlerinden sonra geçtiğimiz hafta bu kez emperyalizmin en yetkili temsilcilerinden biri Türkiye'deydi. NATO Genel Sekreteri Joseph Luns geçen Çarşamba günü Ankara'ya geldi.

Luns'un Ankara'ya ziyaretinin en önemli konusu NATO'nun Türkiye'ye yapması tasarlanan ekonomik ve mali yardımdı. Ecevit hükümeti uzun süredir NATO'nun ekonomik yardımını Türkiye ile NATO arasındaki ilişkilerin düzenlenmesinin başlıca koşullardan biri olarak ortaya koymuştu. Mayıs ayında Washington'da yapılan NATO zirvesinde konuşan Ecevit hükümetin bu tutumunu belirtmişti. Bu tutum, hükümetin açıklamalarında, "ekonomiyle savunmanın belirlenmezliği" gibi bir deyimle ifade ediliyordu. Bu, daha açık ifadelerle, Türkiye'nin NATO'ya bağlılığının, NATO'nun Türkiye ekonomisini desteklemesi koşuluna bağlanması anlamına geliyordu. Ecevit hükümeti, ayrıca Türkiye ekonomisinin desteklenmesi konusunda NATO merkezlerinden bir işaretin, emperyalist finans kuruluşlarının da düğmesine basılması anlamına geleceğini tasarlıyordu.

LUNS KENDİSİ Mİ TEMSİL EDİYOR?

NATO çevrelerinde Türkiye'ye ekonomik ve mali yardım yapılması görüşünü en büyük hararetle destekledigi bilinenlerin başında Genel Sekreter Luns geliyordu. Luns bu görüşünü daha 7 ay önce yayınladığı bir memorandumla dile getirmişti. Washington zirvesinde de Genel Sekreter'e "durumu inceleyen bir rapor hazırlama" görevi verilmişti.

Luns'un Türkiye ekonomisinin desteklenmesini ivedilikle önem taşıyan bir konu olarak görmesi, gerçekte sadece kendi kişisel eğilimini değil, NATO'nun uluslararası stratejisini çizen en etkin çevrelerin, başta Pentagon'un görüşünü yansıtıyordu. NATO'nun daha büyük bir hızla silahlanmasına, NATO üyesi ülkelerin tek bir merkeze bağımlılığının sıkılaştırılmasına ve blok politikasının korunmasına en büyük önemi veren NATO kurmayları, yapılacak ekonomik yardımı, bu amaçların başlıca aracı sayıyorlardı. NATO'nun sağlamlaştırılması, üye ülkelerde kapitalizmin hastalıklarının giderilmesinden, temellerin korunmasından geçiyordu.

GÜNEYDOĞU'DAKİ ÇATLAK

Bu çerçevede en büyük önemi Portekiz ve Yunanistan'la birlikte Türkiye taşıyordu. Luns'un Nisan ayındaki memorandumunda adı geçenler de bu üç ülkeydi. Bu ülkelerin ekonomik güçlüklerinin yanında, özellikle son ikisinin, NATO'nun sarsılan Güneydoğu kanadının üyeleri olması önem taşıyor u. NATO'nun Güneydoğu kanadının onarılmasında son aylarda politik bakımdan önemli adımlar atıldı: Yunanistan'ın askeri kanada dönüş çalışmalarının hızlanması, Türkiye'ye yönelik ABD silah ambargosunun kaldırılması, Türkiye' eki başlıca Amerikan üslerinin açılması gibi. Fakat bu adımların, her iki ülkenin NATO Merkezlerine ekonomik bağımlılığın da pekiştirilmesi, bu merkezlere "medyun" duruma sokulmasıyla tamamlanması gerekiyordu.

Sorun Türkiye bakımından bir kat daha önemliydi. Türkiye'de ekonomik bunalımın derinleşmesi, hem kısa hem de uzun vadeli ama kaçınılmaz bazı çıkış yolları bulabilmek için, Türkiye'deki iktidarları başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkelerle işbirliğini genişletmeye yöneltiyordu. Bunun politik sonuçlarının da olması, Türkiye ile sosyalist ülkeler arasındaki ilişkilerin politik işbirliği ve dostluk yolunda hızla ilerleyerek NATO merkezlerinin çıkarlarıyla çatışmaya girmesi kaçınılmazdı. Bu gelişmenin en azından bazı ekonomik nedenlerinin etkisiz hale getirilmesi NATO açısından zoruniuy du.

NATO Genel Sekreteri Luns'un, Türkiye'ye gelmeden bir gün önce, Milliyet gazetesine verdiği özel bir demeç yayınlandı. Bu demecinde Luns, kendisinden istenen raporu hazırladığını; bu arada, Türkiye'ye yardımdan çekinen uluslararası mali kuruluşların *nik gerekçelerden"*, olumlu yöndeki *"siyasal gerekçeler"* uğruna vazgeçmelerini istediğini açıkladı.Luns, raporunun Aralık ayındaki NATO Bakanlar Konseyi'nde kabul edilmesinden sonra, OECD, AET, IMF, Dünya Bankası gibi kuruluşların yardımlarının artacağını umduğunu belirtti. Luns'un bu açıklaması, 7 büyük uluslararası bankanın Türkiye'nin borçlarını ertelediği haberinin dünya ve Türkiye basınında yer almasıyla çakışıyor u.

İRAN'IN GÖREVLERİNİ PAYLAŞMA

Ancak Luns'un açıklamaların a, Türkiye'ye ekonomik yar ımda bulunulması yönündeki gerekçelere bir yenisinin eklendiği görülüyordu: *Başta İran olmak üzere Ortadoğu'daki gelişmeler.* Luns şöyle diyordu: *"Ortadoğu'daki gelişmeler Türkiye'nin pozisyonunun daha da önemlileşmesine yol açmıştır."* Milliyet de bu sözleri şöyle yorumluyordu: *"İran'daki olaylar, Ortadoğu'da yeni bir cephenin oluşması (Kararlılık Cephesi kastediliyor) ve nihayet Afrika'daki gelişmeler NATO çevrelerindeki kaygıları artırmış, güçlükiçindeki müttefiklere yardım edilmesi gerektiği bilinci artmaya başlamıştır."* Associated Press Ajansının Çarşamba günü Brüksel mahreçli yayınladığı bir haberde de, Luns'un Ankara'da, *"İran'daki son gelişmeler karşısında CENTO ve NATO'nun durumu üzerinde fikir alışverişinde bulunulacağını"* belirtiyordu. Bütün bunlar, artık gündeme, Türkiye'nin, İran'daki rejimin zayıflamasıyla doğacak boşluğu kapatmak üzere NATO merkezlerine daha sıkı bağlanmasının ve Ortadoğu halklarının karşısına bir tehdit üssü olarak çıkarılmasının geldiğini gösteriyordu.

Ecevit hükümeti, emperyalizmin mali desteğini sağlama bağlayabilmek için, en gerici NATO merkezlerinin kanadına sığınma politikasından medet umarak, zaten çok tehlikeli bir serüvenin içine girmiştir. Şimdi buna, Ortadoğu'daki emperyalist çıkarların daha sadık bir bekçiliği görevini kabullenme tehlikesinin eklendiği anlaşılmaktadır. Böylece Türkiye ile Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkeler arasında açılan dostluk ve daha yakın karşılıklı güven olanaklarına ağır bir darbe indirileceği gibi, Türkiye'nin "Üçüncü Dünya" denen ilerici, antiemperyalist ülkelerle ilişkileri de bir kere daha en karanlık bulutların altına sokulacaktır. Bu, Türkiye'nin ulusal bağımsızlığına ve egemenliğine indirilmiş çok ağır bir darbe olacaktır. Bu hesaplardan en kısa zamanda vazgeçilmeli ve NATO merkezlerinin rarlılıkla karşı çıkılmalıdır. Bütün ilerici ve yurtsever güçler bu yeni tehlikenin bilincine vararak ulusal bağımsızlığımızın korunmasında birleşmelidirler.

Milliyetçi Cephe partileri uzun süredir ülkede bir "gerginlik politikası" uyguluyorlar. Bu politika daha Milliyetçi Cephe'nin iktidar ol uğu dönemde başladı. Gerginlik politikasının amacı, işçi sınıfının politik hareketine ve tüm demokratik güçlere yönelik tebdit ve sindirme kampanyası için elverişli ortamı sürekli ayakta tutmak, devlet kadrolarının faşistleştirilmesi sürecini gözlerden saklamak ve faşist terör odakları için gerekli malzeme ve hedefleri kesintisiz biçimde sağlamaktı. Milliyetçi Cephenin iktidardan uzaklaştırılmasıyla "gerginlik politikası" yeni bir önem ve içerik kazandı. Bu kez amaç, yeni hükümetin iktidarda tutunabilmesini önlemek ve yeni bir Milliyetçi Cephe iktidarının koşullarını canlı tutmak, geniş emekçi kitleleri gitgide daha hızlı bir karamsarlık ortamına sürüklemek ve yoğunlaşan faşist terör için gerekli ortamı yaratmaktı. "Gerginlik politikası" AP merkezlerinde "sertlik politikası" deyimleriyle ifade ediliyordu. Bu politika AP'nin son Büyük Kongresinde de onaylandı.

GERGİNLİĞİN MHP VARYASYONU

MHP, gerginlik politikasını AP'den biraz daha farklı yöntemlerle sürdürüyordu. MHP için sorun, yalnızca Ecevit hükümetinin temellerini sarsmak ve faşist terör için gerekli mazeretleri yaratmak değil, aynı zamanda kendi "meşruluğunu" kabul ettirebilmekti. Milliyetçi Cephe'nin iktidardan uzaklaştırılmasıyla, MHP, devlet kadrolarında örgütlenme olanaklarını da yitirme ve kazandığı mevzileri elinden kaçırma tehlikesiyle de karşılaşmıştı. Bu, MHP'nin, kendisine bir sözde "kitle tabanı" yaratma çabalarının da sekteye uğraması demek olacaktı. Bu nedenle MHP'nin önünde, 1977 seçimlerinde birçok çevrenin gözünü boyama olanağını kazandıran "kitle tabanı" görüntüsünü koruma sorunu da duruyordu. Bu yüzden MHP, klasik faşist partiler gibi, gerginlik politikasını, uygun biçimde zamanlanmış "barış çağrılarıyla" tamamlama yolunu seçti. Amaç, kitlelerin gözünde politik gerginliğin sorumlusu gibi gözükmemekti.

İLK UMUTLAR VE DEĞİŞEN KOŞULLAR

Ecevit hükümeti, birçok vaadinin yanı sıra, Milliyetçi Cephe partilerinin sürdürdüğü bu gerginlik politikasına karşılık vermeme iddialarıyla işbaşına geldi. Hükümetin iddiası, gerginlik politikasının yürütücülerini bu politikalarıyla başbaşa bırakmak ve "ülkenin çözüm bekleyen sorunlarına eğilmek" idi. Bu iddianın arkasında şöyle bir mesaj da yatıyordu: CHP hükümeti, gerici ve faşist partilerin kendisini kitlelerin gözünde başarısız gösterme çabalarına aldırmayarak, öncelikle emperyalist merkezlerin ve tekelci büyük sermayenin güvenini kazanmaya yönelik girişimlere yönelecekti. Böylece CHP hükümeti, emperyalist merkezler ve büyük sermaye ile MC partileri arasındaki bağı koparacak onları güçsüz düşürmeyi tasarlıyordu.

Ancak olaylar, tam olarak CHP hükümetinin umduğu biçimde gelişmedi. Birinci olarak, emperyalizmin ve onun yerli işbirlikçilerinin güvenini sağlama girişimleri düz bir yolda ilerlemedi. Bu güçler CHP hükümeti karşısındaki ihtiyatlı, çekingen tutumlarını sürdürdüler. Daha da önemlisi, CHP hükümeti ne kadar bu güçleri tatmin edecek girişimlerde bulunsa da, başta AP ve MHP olmak üzere Milliyetçi Cephe partileriyle olan destek ilişki-

GERGİNLİK STRATEJİSİNDEN ŞAŞIRTMA TAKTİĞİNE

lerini koparma niyetinde değildiler.

İkinci olarak, Ecevit hükümetinin, "ekonomik bunalıma" çözüm bulma gerekçesiyle, bunalımın faturasını işçi ve emekçi kitlelerin sırtına yüklemeye yönelik kararları, gerici partilerin eline rahatlıkla sömürülebilecek güçlü bir malzeme sağlıyordu. Ecevit hükümeti, bu durumda MC partilerinin işçi ve emekçi kitleleri kendi demagojileriyle etki altına almak için başlattıkları politik gerginlik stratejisine seyirci kalamazdı. Böylece son aylarda, faşist terörün de sistemli biçimde yoğunlaştırılmasıyla, Ecevit hükümetinin ve CHP'nin de, politik gerginliği sürekli ayakta tutan olayların dışında kalamadığı görüldü.

FAŞİST ODAKLAR AÇIĞA ÇIKARKEN

Ancak son aylardaki başka gelişmeler, MC partilerinin başlattığı gerginlik stratejisinin koşullarında önemli değişiklikler yaratmaya başladı. Gerginlik stratejisi, herşeyden önce, AP ve MHP'nin tırmanan faşist terör arkasındaki sorumluluğunun gizli tutulabilmesi koşuluna bağlıydı. Gerginlik politikasını kitlelere haklı gösterebilmek, onları etki alanına alabilmek ancak böyle mümkün olabilirdi. Oysa son aylarda başta MHP ve yan kuruluşları olmak üzere gizli ve açık odakların, faşist terörizmin arkasındaki sorumluluğu gitgide bütün açıklığıyla ortaya çıkmaya başladı. Demokratik güçlerin MHP'nin ve yan kuruluşlarının kapatılması, tüm faşist odakların dağıtılması yönündeki talebinin haklılığı ve ivediliği kendisini gösteriyordu. Hükümet, bu gelişme karşısında eylemsizliğini sürdüremedi, faşist terör odaklarının teşhir edilmesi yönünde sınırlı da olsa girişimlerde bulundu.

Bu gelişmeler, gerginlik stratejisini gerici, faşist partiler için tek başına yetersiz hale getirdi. Bu stratejinin sürdürülmesinin yanında, artık özellikle, kitlelerin dikkatini faşist terör odaklarından uzaklaştıracak, onların ilgisini burjuva partileri arasındaki kısır çekişmeler arasında oyalayacak bir politikaya gereksinim vardı. Diğer bir deyişle gerginlik stratejisiyle bir şaşırtma taktiğinin birleştirilmesi gerekiyordu.

TAKTİĞİN İLK UYGULAMALARI

Bu taktiğin en belirgin örnekleri, bu ayın başında Meclislerin olağan toplantılarının başlamasıyla görüldü. Milliyetçi Cephe partileri, parlamentoda, kitlelerin faşist teröre karşı tepkisini unutturmaya ve kafa bulandırmaya yönelik girişimlerini yoğunlaştırdı. Hükümet üyeleri hakkında, sonuçsuz kalacağı bile bile verilen gensoru önergeleri, Dördüncü Plan'la ilgili tartışmaların bir demagoji bulutuna gömülmesi, bu arada Başbakan'a ve bazı bakanlara yönelik kişisel suçlamaların öne geçmesi, bu politikanın ilk örnekleriydi.

Kitleleri şaşırtmaya yönelik propagandanın başlıca amaçlarından biri de, başta MHP ve yan kuruluşlarına yönelik kitlesel tepkiyi olduğu düzeyde tutabilmek, bu tepkinin, hükümeti bu odaklara karşı daha etkin önlemler almaya zorlayacak boyutlara ulaşmasını önlemekti. Böylece, ipliğinin bütün pazara çıkmışlığına karşın, MHP'nin bir "siyasal parti" olarak yine de meşru gösterilebileceği planlanıyordu.

MC partilerinin böylesi bir politikaya yönelmeleri karşısında hükümetin tutumu ne olacaktır? Hükümet, faşist odakların üzerini örtme oyunlarını bozacak ve bu odakları kitlelerin gözünde teşhir ederek onları dağıtma yoluna mı gidecektir? Yoksa MC partilerinin şaşırtmaca politikasını, faşist odaklara karşı kararsız tutumunu sürdürebilmek için bir fırsat mı bilecektir?

TALEPLERDEN ÖDÜN VERİLEMEZ

Son günlerde Ecevit hükümetinin, kuruluşunun ilk dönemlerinde olduğu gibi, "ulusal sorunlar" olarak gösterilen ekonomik bunalım, dış ilişkiler ve benzeri gibi konulara dikkatleri çevirmeye çalıştığı görülüyor. Bu çabalar, MC partilerinin başvurduğu şaşırtmaca politikasının yaratacağı ortamdan yararlanarak, hükümetin, ekonomik bunalımın yükünü emekçi kitlelerin sırtına yükleme, demokratik hak ve özgürlükleri işçi sınıfı ve emekçi kitleler için sınırlı tutma, emperyalizmle işbirliğini geliştirme yönündeki girişimlerini hızlandırma eğiliminde olduğunun belirtisidir. Benzeri bir biçimde, MHP ve yan kuruluşlarıyla ilgili yapılan açıklamaların olduğu yerde bırakılmasına, gelecekteki manevralar için bir koz olarak arşivde tutulmasına hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Demokratik güçler, burjuva partilerinin işçi ve emekçi kitlelerin dikkatini faşist terör odaklarından, ekonomik bunalımın gerçek kaynaklarından uzaklaştırma girişimlerine karşı uyanık olmak zorundadırlar. Hükümeti her ne pahasına olursa olsun ayakta tutma uğruna bu girişimlere haklılık kazandırmak, sadece faşizmin ve gericiliğin işine yarayacaktır. Demokratik güçler, emperyalist bağımlılığa ve faşist tehlikeye karşı savundukları taleplerinden bir adım bile gerilememeli, bunları hayata geçirmek için kitlelerin örgütlü birleşik gücünü oluşturma çalışmasına hız vermelidirler.

Kredi muslukları neyin karşılığında açılıyor?

Hükümetin, borç ertelemeleri ve "taze para" sağlanması yolunda uluslararası finans kuruluşları nezdinde yürüttüğü girişimler bir süredir aksamaya uğramıştı. Çeşitli uluslararası kuruluşlar tarafından önceden yapılan taahhütlerin yerine getirilmediği ya da geciktirildiği görülüyordu. Bu gelişme, uluslararası finans kuruluşlarının, Türkiye'nin ekonomik durumu karşısında düştükleri olağanüstü endişelere bağlanıyordu. Bu engelleri aşmak üzere Maliye Bakanlığı Merkez Bankası aracılığıyla önceki ay sonunda 213 uluslararası bankayla olan borçları yeni bir düzenlemeye bağlamak için bir girişimde bulunmuştu.

Bu girişimin olumlu sonuçlar vermeye başladığı, son günlerde belli oldu. Merkez Bankası'nın teklifi, Türkiye'nin süreleri dolduğu halde ödeyemediği 2 milyar 200 milyon doları DÇM, 426 milyon doları da banker borcu olan toplam 2,5 milyar dolarlık borcun ertelenmesine ilişkindi. Bu teklife, geçtiğimiz bayram günleri içinde teleks notları biçiminde cevaplar gelmeye başladı. Sözü edilen 2,5 milyar dolarlık borcun yüzde 30'una sahip bulunan 7 büyük bankanın borçların konsolide edilmesini kabul ettikleri, bayramdan önceki haftada açıklanmıştı.

Önce 7 büyük bankanın, daha sonra geri kalan alacaklı bankaların büyük bir çoğunluğunun, Türkiye'nin borçlarının ertelenmesi konusunda olumlu yanıtlarının alınması, döviz darboğazının aşılması konusunda birikmeye başlayan umutsuzluk bulutlarını yeniden dağıtmaya başladı.

Bu sonucun elde edilmesini sağlamak için Ecevit hükümeti bazı ön girişim ve taahhütlerde bulunmuş mudur? Olumlu yanıtların, önceki hafta Türkiye'yi ziyaret eden IMF ve Dünya Bankası heyetleriyle yapılan görüşmelerle bir ilgisi var mıdır? Varsa, hükümet iç ekonomide hangi yeni girişimlerde bulunacağı konusunda emperyalist kuruluşların temsilcilerine güvence vermiştir?

Türkiye'nin ilerici kamuoyu, bu soruların en açık biçimde yanıtlanmasını bekliyor. Ekonomik bunalımın aşılmasını "ulusal" bir sorun gibi göstererek, emperyalist kuruluşlarla yapılan anlaşmalarla emekçi halkın üzerindeki ağır yükü daha da artırma girişimlerine karşı sessiz kalınmayacağı bilinmelidir.

faşist yönetime son verildi ama...

TSE'de İLERİCİLERİ CESUR ADIMLAR BEKLİYOR

TSE'nin son Yönetim Kurulu, 1976'dan bu yana Danıştay'da açılan dava ve verilen iptal kararlar sonucu, tümüyle yasadışı konuma düşmüştü. Bu nedenle, olağanüstü genel kurulu toplamak üzere Başbakanlık tarafından atanan Geçici Yönetim Kurulu 15 Ekim 1978 günü göreve başlamıştı.

Olağanüstü genel kurul, 8 Kasım'da toplandı. TSE'nin Genel Kurulu, 132 sayılı Kuruluş Yasası ve Organlar Yönetmeliğince belirlenen üç grup delegeden oluşuyor. meslekve bilim kuruluşları A grubunda, bakanlıklar ve bağlı kamu kuruluşları B grubunda, Sanayi ve Ticaret Odaları ise C grubunda temsil ediliyor. Delege sayısı her genel kurulda saptanan yeni delegelerle sürekli artıyor. Ancak 132 sayılı Yasayla öngörülen, bir gruptaki delege sayısının diğer iki grup toplamını geçmemesi koşulu, belli bir denge sağlıyor. Delegeler, temsil ettikleri kuruluşlar tarafından atama yoluyla geldiği için, istenildiğinde kolaylıkla değiştirilebilmeleri olanağı var. Böylece iktidar değişikliklerine koşut olarak TSE yönetiminin de el değiştirmesi kaçınılmaz oluyor. Bu anlamda TSE'nin demokratikleşmesi sorunu yasal düzenlemeleri de içeriyor.

AP'LİLER KONGREYİ SABOTE ETME ÇABASINDA

8 Kasım günü yapılan olağanüstü genel kurul toplantısı, beklendiği gibi tartışmalı geçti. 1976 Genel Kurulunun bütün sonuçlarıyla iptali nedeniyle delegelikleri ortadan kalkan bazı delegelerin toplantıya alınmamalarını ve birkaç kayıtlı delege de henüz salon dışındayken Divan seçimi yapılmasını bahane eden C grubu delegeler, bir AP milletvekilinin öncülüğünde topluca Genel Kurulu terketti. Daha sonra gene AP milletvekilinin eşliğinde salona dönen grupla birlikte eski Yönetim Kurulu Başkanı Şadi Pehlivanoğlu da içeri girdi. Milletvekillerinin dokunulmazlığından ve yeterli önlem alınmayışından yararlanılarak Genel Kurul çalışmaları bir süre engellendi.

Şadi Pehlivanoğlu, gerçekte kendisi de inanmaksızın, TSE'nin yasal başkanı olduğunu iddia ediyordu. Oysa kendisi delege bile değildi. Danıştay'ın iptal kararları tüm eski yönetim kurulu üyelerinin yasadışı yollardan, devlet memuru olmalarına karşın çeşitli sanayi ve ticaret odalarını temsilen delege olmalarına dayanıyordu. CHP'li delegelerin büyük çoğunluğu sükunet içinde bu şamataya seyirci kalırken, divanın kararlı tutumu sonucu seçimlere geçildi.

HANGİ ÇALIŞMALAR SÜRÜYOR?

Yeni Yönetim Kurulu; Başbakanlık, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından dört temsilci ile Sanayi ve Ticaret Odalarından iki temsilciden oluştu. Yönetim Kurulu'nda meslek ve bilim kuruluşlarına yer verilmemesi dikkat çekici bir eksiklikti.

Yeni kurulu, kararlılıkla üstüne gidilmesi gereken pekçok sorun bekliyor. Geçici Yönetim Kurulunun, yarım bıraktığı işlerin zaman kaybetmeksizin tamamlanması zorunlu. Tüm faaliyetlerin yürütücüsü durumunda olan Genel Sekreterin hâlâ değiştirilmemiş olmasının kolaylıkla açıklanabilir nedenleri olmasa gerek. Kadroları silme faşist olan bazı bölümlere, "çalışmalar durur" kaygısıyla dokunulmadı. Ne büyük iyiniyet! Soruyoruz: Özellikle son bir yıldır TSE'nin faaliyetleri nasıl yürüyordu, ya da daha doğrusu, yürüyor muydu? Bazı firmaların mamüllerine deney yapılmaksızın Kalite Belgesi verildiği doğru mu? Sürekli şişirilen kadrolara karşın, bazı kamu kuruluşlarının şikayet konusu başvurularının aylarca cevap beklediğini saptamak zor mu? Laboratuvarlarda milyonlarca liralık cihazın bozuk, kullanılmaz duruma geldiği "çalışmaların sürdüğü"nün işareti mi?

BİR BİRLEŞMİŞ MİLLETLER RAPORU

UNDP (Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı) uzmanının TSE'ye ilişkin raporunda şöyle vurgulanıyor:

"TSE tüzük ve yönergelerini inceliyen bir kimse, belgelendirme çalışmaları karşılığında alınacak ücretlere yapılan sürekli göndermeler karşısında şaşırmaktan kendini alamamaktadır. Bu durum okuyucuda; TSE belgeleme bölümünün, sunduğu hizmetten çok, bu hizmetler karşısında almayı tasarladığı ücretlerle ilgili olduğu yolunda bir izlenim yaratır niteliktedir."

Geçtiğimiz günlerde gazetelerde açıklanan eski yönetim kurulu üyelerinin kişisel harcamalarındaki yolsuzluklar konunun yalnız bir boyutu, ilk bakışta farkedilen bölümü.

TSE'nin kamu yararına gerçek işlevine kavuşması için, faşist yönetimin uzaklaştırılması önemli bir adımdır kuşkusuz. Ancak yeterli değildir, bundan sonra da cesur ve kararlı adımlar gerekir.

İşte Türkeş'in itirafı:

"Komando kampları adı verilen mahallerde gençlik kolları çeşitli sportif ve kültürel faaliyetlerde bulunuyorlar. Bu arada kendilerine judo da öğretiliyor. Komünistler, memleketi sahipsiz sanıp da sokak hakimiyeti kuramazlar. Onların anlayacağı dilden konuşacak memleketçi, milliyetçi çocuklarımız vardır. Bunun için gençlerimizi, mücadeleci olarak yetiştiriyoruz. Gençlerimiz memleket vazifelerine hazırlıklı bulunuyorlar, bulunacaklardır."

Gestapo'nun Türkiye'deki adamı Alparslan Türkeş tarafından söylenen bu sözler, İlhan Darendelioğlu'nun kaleme aldığı "Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri" adlı kitapta yer alıyor.

Gene aynı kitapta "solcu ve marksist kafaları tedirgin etmesine rağmen milletin büyük çoğunluğu için güven kaynağı" olan ve "ülkücü gençliğin gizli değil açık olarak fikri ve bedeni eğitim gördüğü", "iç ve dış düşmanlarımıza karşı Türk gençlerinin daha şuurlu, daha uyanık, daha tedbirli ve daha mücadeleci yetişmeleri maksadı ile kurulan" bu kampların "sol basın tarafından oldukça adi iftiralara maruz kaldığı" söyleniyor.

Bugün devlet arşivlerinden çıkartılarak yayınlanan ve Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmış olan rapor, "sokak hakimiyeti kurmak için", daha doğrusu yüzlerce ilericinin, demokratın kanına girmek için kurulan bu kampların içyüzünü ortaya koyuyor.

Rapor bir olguyu daha gözler önüne seriyor: Darendelioğlu gibi MHP'nin paralı kalemşörlerinin gerçekleri gözlerden ırak tutmak için harcadıkları gülünç çabayı. Aynı çaba bugün MHP avukatlığını üstlenenlerde daha da gülünçleşiyor. ●

MHP DOSYASI

9 Kasım: Adam öldürmeye teşebbüs suçundan 14 yıl büküm giyen ve Yargıtay'dan çekilen sahte telgrafla tahliyesi sağlanan İTBF öğrencisinin 1976-77 yıllarında Hatay Ülkü Derneği başkanlığı yaptığı saptanmıştır.

10 Kasım: Ankara Karşıyaka mezarlığında bir grup ÜGD'li, 21 devrimcinin mezarını tahrip ederek, bazı mezarların üzerine "Başbuğ Türkeş" yazdılar.

12 Kasım: Bayramlaşmak üzere Adana'nın Kozan ilçesinin Gazi köyüne giden CHP Adana Milletvekili İsmail Hakkı Öztorun'a Kamışobası köyünden özel olarak getirilen bir grup MHP'li saldırdı ve çeşitli tehditler savurdu.

13 Kasım: "Davadan dönenleri" vurdukları saptanan bazı ÜGD'lilerin, Ankara Emniyet Müdürlüğü tarafından yakalandığı ve sorgularının yapıldığı bildirildi.

15 Kasım: MHP İl binası yakınında Ticaret Lisesi öğrencisini öldüren iki kişinin olaydan hemen sonra MHP İl binasına sığındıkları belirtildi.

Ankara'da DPT'de çalışan bir kişiyi öldürdüğü tespit edilen bir ÜGD'li yakalandı.

Aydınlıkevler semtinde bir süre önce meydana gelen olayda öldürülen bir kişinin, arkadaşı tarafından "davadan döndüğü" için öldürüldüğü açıklandı. Olayın geçtiği saptanan evin çevresinde bir tabanca ile, tahrip gücü yüksek 4 patlayıcı madde bulundu.

16 Kasım: Adana'nın Yumurtalık ilçesinde, ruhsatsız tabanca taşıdığı ve rastgele ateş ettiği saptanan MHP İlçe başkanı tutuklandı.

Buca'da iki lise öğrencisini geçen yıl bıçakla ağır yaralamaktan sanık Buca ÜOD eski başkanı, tutuklanarak cezaevine gönderildi.

Deutsche Volkzeitung

'Ecevit Hükümeti faşist terörü durdurma vaadini yerine getirmedi'

Türkiye'de faşist terörün gün geçtikçe daha azgın boyutlara ulaşması ve Ecevit hükümetinin bütün bunlar karşısında hareketsiz kalması, dünya ilerici basınında da değerlendiriliyor. Yapılan yorumlarda "Ecevit hükümetinin vaadlerini yerine getirmediği"ne değiniliyor ve MHP'nin terörün kaynağı olduğu belirtiliyor.

Almanya'da yayınlanan Deutsche Volkzeitung gazetesinde 19 Ekim tarihinde "Türkiye: Örgütlü Terör" başlıklı bir yazı yer aldı. Yazıda Türkiye İşçi Parti'li yedi sosyalistin katledilmesi olayı anlatıldıktan sonra şöyle deniyor: *"Bu iğrenç katliam meydana gelen tek olay değildir. Uzun süreden beri Türkiye örgütlü bir terörün arenası haline gelmiştir. Bu yılın başından beri 600 ölüm olayı -sadece Eylül ayında 138 ölüm olayı- meydana geldi. Evler, kahvehaneler ve açık yerler kurşunlanıyor, ya da buralara saatli bombalar yerleştiriliyor. Hemen hergün kaldırımlarda, inşaatlarda kurşunlanmış kurbanların cesetleri bulunuyor."*

Deutsche Volkzeitung gazetesi, terörün kaynağında MHP ve yan kuruluşlarının bulunduğunu da belirtiyor ve bu konuda şöyle diyor: *"Bütün bunlardan çıkan sonuç, MHP'nin terörün baş sorumlularından biri olduğudur. Türkeş'in yönettiği parti, askeri eğitimli vurucu birlikler yetiştiriyor ve bunlar kendilerini 'bozkurtlar' olarak tanıtıyorlar. (Faşist bozkurtlar aynı zamanda Federal Almanya'daki Türk işçileri arasında da faaliyette bulunuyorlar.)"*

MHP'nin hükümet ortağı olduğu MC içinde hükümet kadrolarına da büyük ölçüde yerleştiğinin belirtildiği yazıda, Ecevit hükümetinin faşist teröre karşı başarısız kaldığı belirtiliyor ve şöyle deniyor: *"Bülent Ecevit bu yılın başlarında başbakan olduğu zaman, faşist terörü sona erdireceğine söz verdi. Ancak Ecevit hükümeti kendinden beklenenleri yerine getiremedi. Gerçi birkaç MHP'li katil ele geçirildi ve bu partinin lokallerinde aramalar yapıldı ama, bu geniş ölçüde bir sonuç vermedi."* Yazıda ayrıca Ecevit hükümetinin demokratik güçlere de baskı yaparak kendi durumunu güçsüzleştirdiği belirtiliyor.

Güney üçgeninde durum

Malatya'da MHP yitirdiği tabanını geri kazanmak için saldırıya geçti

Faşist Partinin Güney üçgenini oluşturan Sivas, Malatya ve Elazığ bölgesinde son günlerde ilginç gelişmeler oldu. CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in olağanüstü kurultayda konuşmasından sonra yaşanan olaylar ilginçti. Daha ilginç olanı CHP Malatya İl Başkanı Niyazi Ergin Gökçe'nin olağanüstü kurultayda divanı başkanı olması idi. Bu, CHP çevrelerinin Malatya'ya gösterdiği özel bir ilgiden dolayı mıydı, anlaşılamadı. Anlaşılan bir şey varsa faşist terörün CHP'ye yönelttiği saldırılar idi. CHP Malatya İl Haysiyet Kurulu üyesi Erdoğan Gökbulut'un ağır yaralanması da konuşma sonrasına rastlıyordu. Fakat yayılan söylenti, Erdoğan Gökbulut'un kadın meselesinden veya servet sahiplerinin icra avukatlığını yapması olayından dolayı öldürüldüğü idi. Faşistler tarafından yayılan kasıtlı söylenti faşist demagojilerin ve örgütünün ne kadar etkili olduğunu gösteriyordu. İşin ilginç tarafı, bu dedikodulara kananların CHP'liler olması idi. Gerekçe ise, Erdoğan Gökbulut avukat idi ve ortağı AP'liydi. Bu olayın politik olmadığının kanıtı gibi gösteriliyordu.

Olay, bu demagojiler sonucu halk arasında yankılanmadan kapandı gitti. Fakat çok ilginç bir tartışma Malatya Baro'sunda devam etti. Malatya'da Belediye Başkanlığına bakan MSP'li Naci Şavata'nın MSP İl Başkanı olan akrabası avukat, kehanette bulunarak önümüzdeki günlerde daha birçok avukatın Malatya'da öldürüleceğini söyledi. Bu neye dayanıyordu? Bir varsayım mıydı?

Bu iddia ya da tehdidin dayandığı temel, MSP'nin MHP ile ilişkileri idi. Malatya'da artık cılkı çıkan MHP ve ÜGD'li bozkurtlar, MSP'lilerin gençlik örgütü olarak kullandıkları MTTB'de toplanıyorlar ve önemli birçok toplantılarını orada yapıyorlardı. Hamit Fendoğlu'nun öldürülmesi ile gelişen olaylar sırasında faşistler bir "hata" işlemişler, MSP'li olarak bilinen kişilerin dükkanlarını da yağmalamışlardı. Bu, MHP ile MSP'nin arasını açmıştı. Bu ilişkilerin yeniden kurulması gerekliydi. Kurulan faşist üçgenin Malatya ayağında gelişen olaylar buydu. Faşizm yalnız kalacağını hissettiği anda taban araması yoğunlaştırıyor ve diğer sağ partilerin ittifak merkezi haline geliyordu. Nitekim 11 Aralık 1977 seçimlerinde Malatya Belediye Başkanlığı seçimleri için bütün sağ partiler birleşmişlerdi.

Faşistlerin kendi "tabanlarından" nasıl korktuklarını Malatya'nın emekçi halkı da gördü. Ama değerlendiremedi. 4 Kasım akşamı CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in olağanüstü kurultaydaki konuşmasının TV'deki yayının tam ortasında birden bire tüm malatyada elektrikler kesiliverdi. Az sonra silah sesleri ve patlamalar duyuldu. Bu MHP'nin kendi güçsüzlüğünün ve zavallılığının yansımasıydı. Malatya'nın diğer Doğu illerinden farkı il merkezinde işçilerin sayıca fazla olmasıydı. Bu, anti-faşist potansiyelin gücünü artırıyordu. Fakat bu potansiyelin henüz örgütlenememiş olması, faşist saldırganların pervasızlığını artırıyordu. Bilinçsiz başkaldırıların kolay sindirileceğini faşist parti biliyordu.

Son zamanlarda MHP, deşifre olan kadrolarını yenilemeye çalışıyor. Faşist üçgenin Elazığ ayağından yetişmiş profesyonel militanları Malatya'ya getiriyor. Demagojilerle aldattığı 15-16 yaşındaki gençleri yetiştiriyor. Yaşlanmış kadrolarını geri çekiyor. Ülkü Ocakları'nın eski Malatya Şube Başkanı, sanat okulu öğretmeni Kemal Deniz'in artık geri planda kalması ve "hareketi" dışardan yönetmesi bunun bir örneğidir. Kemal Deniz'in artık MHP'ye veya ÜGD'ye değil, MTTB binasına gidip geldiği görülüyor.

Malatya'da faşist provokasyon ve tahriklerin son örneği de, geçtiğimiz günlerde Akçadağ garajında, Teslim Töre'nin oğlu Hasan Töre'nin vurulması oldu. Stajyer bir hakim de Hasan Töre ile birlikte vuruldu. Stajyer hakimin MHP'li olduğu biliniyordu, ancak yaygın olarak tanınmayan bir kişiydi. Hedef Teslim Töre'nin oğlu, fakat faşistler kafa bulandırmaya devam ederek, hedefin stajyer hakim olduğunu yaymaya devam ettiler.

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in olağanüstü kurultaydaki konuşmasını CHP'liler nasıl hayata geçiriyorlar? Bir de buna bakmak gerekiyor. Malatya Sümerbank Mensucat Fabrikası, 3000 işçi kapasiteli. Çalışan işçi sayısı 2300-2500 kadar. Türk-İş'e bağlı TEKSİF sendikası işyerine hakim durumda. Geçtiğimiz haftalarda işçi alımı konusunda sendikada ve fabrikada ilginç olaylar yaşandı. MC döneminde fabrikaya faşist oldukları için alınmayan kişiler bu dönemde alınıyordu. Sendika yönetiminde ise CHP'li ve ilerici işçiler vardı. Hatta sendika başkanı Muharrem Karakaplan CHP Malatya İl Yönetim Kurulu üyesiydi. İşyeri baştemsilcisi "CHP'den daha ilerde olduğunu" söyleyen bir iş-

çlydi. Fakat sendika yönetimine sözü geçen işçiler değil, CHP ve sağ partiler oldu. Bunun ilginç örneği 1977 yazında yapılan grev ve imzalanan toplu sözleşmede görüldü. Bu zamlardan 3 gün önce imzalanan, 3 yıllık süreyi kapsayan ve toplam 115 TL. yı içeren bir toplu sözleşmeydi. O zaman da aynı sendika yönetimi işbaşındaydı. Geçmişte de sarı sendikacılığın ilginç örneklerini veren yönetim, bugün de aynı ilginç örnekleri veriyor. Daha ilginç olanı ise DİSK TEKSTİL sendikasından 3 kişinin geçtiğimiz baharda Malatya'ya gelmeleri ve Türkiye İşçi Partililer ile yaptıkları görüşmeler ve bunun sonucunda, artık DİSK TEKSTİL'in Malatya'da var olduğunu söylemeleri ve daha sonra Türk-İş'e bağlı TEKSİF Sendikası Başkanı Muharrem Karakaplan ile görüşmeleri oldu. Malatya TEKSİF Sendikası Başkanının "Eğer DİSK kurulacaksa bunda ben de varım" demesi ilginç. Fakat daha da ilginci sendikada işçiler ile konuşması arasında "Ben DİSK' e karşıyım, DİSK kim oluyor" demesi.

Fabrikada işçiler arasında alevi-sünni ayırımını yaratan bu sendika yönetimi oldu. İşçiler arasında dağ köylüsü ve bağ köylüsü ayırımını yaratan da sendika yönetimi oldu. Sendika yönetiminde bulunanların çoğunluğunu ilerici diye bilinen kişiler oluşturuyordu. İşte bu yönetim fabrikaya işçi alımı sırasında gene ayırımları gözeterek 40 kadar MHP'liyi imtihan komisyonundan geçirtti. Kendi yönetimine karşı oluşan muhalefeti ise çeşitli bölünme ve ayrılıkları kullanarak bozmaya, parçalamaya çalıştı. İşçilerin sınıf bilincinin yetersizliği oyunları daha kolay hale getiriyordu.

Sendika yönetiminin hesaplarının bir başka ilginç yönü de, DİSK'in Malatya'ya gelemeyeceği hesabıydı. DİSK'in sınıf sendikacılığı ilkelerinden uzaklaştıkça, örgütlü bulunduğu fabrikaları sarı sendikalara kaptırdığını ve Doğu illerine açılamayacağını biliyorlardı. DİSK TEKSTİL sendikasının görevlendirdiği kişilerin Malatya'ya geliş amacının seçim taktiği olduğunu biliyorlardı.

Gerici ve faşist partilerin sınıf sendikacılığından korkularının temel nedeni Doğu Anadolu'da mücadelenin sınıfsal tabana oturması, alevi-sünni gibi yapay ayırımların ortadan kalkacağı ve kendi çıkarlarının zedelenmesiydi. Fakat CHP'nin Malatya'daki yöneticilerinin de aynı korkuyu paylaşmalarının nedenleri vardı. Milletvekilliği hesapları ile işbaşına gelen bir yönetim nasıl faşizme karşı mücadele verebilirdi? Öldürülen ve yaralanan üyelerine nasıl sahip çıkabilirdi? Olağanüstü kurultayda Malatya İl başkanının divan başkanı olması anlam kazanmaktaydı. CHP'nin söylediği ile yaptığının ayrı ayrı şeyler olduğunun ilginç bir kanıtıydı.

Ya CHP Elazığ İl Yönetim Kurulunun toptan istifasına ne demeliydi? Bu konuda biraz fazla "açık" davranmışlar ve CHP'nin Elazığ'ı gözden çıkardığını açıkça söylemişlerdi. Fakat Malatya için bu sözkonusu değildi. Malatya yöneticileri mükafatlandırılmalıydı. Bir divan başkanlığının gelişen olaylar içindeki öyküsü buydu. Örgütsüzlüğün, örgütte birlik ve beraberliği sağlayamamanın ve insan hayatını hiçe saymanın, hatta faşizmi hiçe sayarak konuşmanın nelere malolacağını hesap etmemenin sonuçları ve demokrasiden yana olan güçlerin zaafa uğramasına neden olacağını anlamanın, bilmemenin sonuçlarıydı. Konuyu bilmeyenler hâlâ soruyorlar: "Erdoğan Gökbulut'a neden saldırıldı, neden öldürülmek istendi. Üstelik ortağı da AP'liydi."

DEMİREL

ŞABAN ERİK

Başbakan Ecevit, emniyet teşkilatının bir raporuna dayanarak, MHP güdümündeki ülkücülerin ülkeyi altüst eden faaliyetlerinden dolayı Demirel'i sorumlu tuttu. Bunun üzerine Demirel küplere bindi, ipe sapa gelmez laflar etti.

Aslında, Ecevit'in ileri sürdüğü hususlar öteden beri bilinen ve sık sık dile getirilen şeylerdi. Ancak, alemi kör ve sersem zanneden Demirel, aklınca, saman altından su yürütmesine devam edip gitmişti.

İçinde bulunduğumuz şu zor dönemde, Demirel'in nemenem bir politikacı olduğunu iyicene anlatmakta yarar var.

Demirel, siyasete atıldığı günden beri en bayağı yutturmacalarla, en bayağı yalanlarla, en bayağı demogojilerle iş görmeye çalışmıştır. Türlü çeşitli hokkabazlıklarla halkı politik yanılgılara sürüklemek için çok kaba bir şarkkurnazı kesilmiştir başımıza.

Bugün insanları birbirini yiyen bir millet haline gelişimizin vebali olduğu gibi onun boynuna dolanmaktadır. Yaptıklarının hesabını sormak üzere yakasına ciddi şekilde yapışılsa, işin altından katiyen kalkamaz.

Demirel, ülkenin kaderine hükmettiği sürece, akıldışı bir tutumla, kendi burnunun doğrultusunda hareket etti hep. Hiç bir uyarıya, hiç bir eleştiriye kulak asmadı. Dünyanın nereden gelip nereye gittiğine zerrece dikkat etmeden, Türkiye'deki devrimci hareketi durdurmayı amaç edindi. Oysa, bir toplum için, sosyal gelişme doğrultusunda vardığı noktadan, geriye dönüş yoktu. Ama bunu Demirel'e anlatmak mümkün değildi. O nedenle, devrimci hareketleri, buna bağlı olarak bilinçli işçileri, ilerici aydınları, öğretmenleri, öğrencileri düşman ilan etti. Solculara karşı kin, yalan, iftira, küfür saçan mozalak kafalı adamlar topladı çevresine. Onun bu tutumu üzerine, karanlık işler çeviren, bir takım devlet dışı güçler peydahlandı ortalıkta. Bazı yörelerde ve okullarda faşist yuvalar kuruldu. Sağcılık alabildiğine azdı. Memlekette adam öldürme çağrı açıldı. Ortalığa korku ve yılgınlık salmak için, sıra sıra, çiçeği burnunda gençler öldürüldü. Cana kasteden saldırıların ötesinde, mala kasteden, yakıp yıkan saldırılar da aldı yürüdü. MC döneminde inadına Türkeş'le işbirliği yapıldı. Böyle böyle memleketin havası zehirlendi, insanlar arasında derin uçurumlar açıldı. Ve gide gide, can ve mal güvenliği, düşünce ve kanaat özgürlüğü çiğnene çiğnene, bugüne varıldı.

Şimdi, Demirel, muhalefetin başı olarak, sıkılmadan politika yapıyor: "Ülke yangın yerine döndü, 850 vatandaşımız hayatını kaybetti.." Utanmazlığın bu kadarı görülmemiştir.

Demirel'in fikri yapısı demokrasiyle bağdaşmamaktadır. O kör bir zihniyetle kapitalizmi putlaştırmaya çalışmaktadır. Bu nedenle de ülke üzerinde rejim tartışması kabul etmemektedir. "Türkiye kapitalist rejim içindedir, ve, kıyamete kadar o rejim içinde kalacaktır. Eğer kapitalizme karşı çıkılırsa, demokrasiye, özgürlüklere, insan haklarına ve ülkenin geleceğine karşı çıkılmış olunur..."

Aklı başında bütün siyasetçilere ve hukukçulara göre, burjuva demokrasisinde devletin bir doktrini yoktur. Nitekim, bizim Anayasamızın niteliği de "demokratik hukuk devleti"dir. Normal halde, bu demokratik hukuk devleti içinde, kapitalist ve işçi sınıfı partileri, kendi görüşleri doğrultularında iktidar olmaya, çalışırlar. Bu böyle olmaz da, meydan sadece kapitalist görüşü savunan partiye ya da partilere bırakılırsa, Anayasanın öngördüğü demokratik hukuk devleti olmaktan çıkılır, düpedüz kapitalist devlet olunur. Böyle bir devletin adı ise faşizmdir.

Diğer iddialara gelince, nasıl insanlar hakkında kendi sözlerine bakılarak değil de yaptıkları işlere göre yargıya varılırsa, toplumsal düzenler hakkında da, o düzenin savunucuları tarafından söylenen sözlere değil, ortaya serdiği durumlara bakılarak hüküm verilir. Orta yerde apaçık bir gerçek var: Kapitalist düzen içinde üzerimize yığılan sosyal ve ekonomik sorunların altından bir türlü kalkamıyoruz. Kalkmak şöyle dursun, günden güne büyüyen, bindiren bu sorunların altında düpedüz eziliyoruz. Neden? Çünkü, çağımızda, bizim gibi gerikalmış bir ülkenin kapitalist yoldan kalkınması, çağdaş uygarlığa erişmesi mümkün değildir. Buna toplumsal gelişme kanunları engeldir.

Ya demokrasi, özgürlük, insan hakları, ülkenin geleceği?

Güzel.

Çok eskiden beri söylenegeldiği üzere, demokrasi, egemenliğin halka maledilmesidir. Özgürlük, haksızlıklara karşı çıkabilme hakkıdır. İnsan hakları, demokrasi ve özgürlüklerin sahiden varolduğu, kişilerin yeteneklerini sonuna kadar geliştirebildiği yerde olur. Ülkenin geleceği de, ancak toplumdan yana bir idarenin işbaşına geçmesiyle yoluna konulabilir. Egemenliği halka maletmek, haksızlıkları ortadan kaldırmak, insanları insanlık haklarına kavuşturmak, ülkeyi toplumdan yana idare edilir hale getirmek sadece ve sadece sosyalizmin becerebileceği bir iştir. Bugün bu gerçeği fikir namusu taşıyan kapitalistler dahi teslim etmektedirler. Esasen dünyadaki oluşumlara gerçekçi bir gözle bakmak da bunun böyle olduğunu anlamaya yeter.

Sırası gelmişken burada bir hususu daha belirtmek yerinde olur; rejimin zorla değiştirilmesine tüyleri ürpererek karşı çıkan bugünkü egemen güçler, kapitalist düzeni zorla sürdürmek hakkına sahip olmadıklarını da bilmelidirler. Bir düzen kendini zorla sürdürmeye kalktığı zaman karşısında zoru bulur. Bunun durumu üstünde en taze örneğini İran'da görüyoruz.

Demirel, onca dereyden geçmesine, ülkeyi altından zor kalkılır böylesine bir duruma sürüklemiş olmasına rağmen, bugün de aynı kafadadır.

Dangıl dungul konuşuyor: "Sol yoktken Türkiye rahattı, sol fitne ve fesat getirdi..."

Adam bir kere sol'la aklını bozmuş: Sol aklın, bilginin, gerçeğin, insanlık sevgisinin sesi. Bu ses dünyanın dört bir yanında çınlarken, o, illa de Türkiye'yi sağır ve körler diyarı haline getirecek. Olacak şey mi bu?

Hem kem göz sahibinindir. Şu ülkede, politik alanda, Demirel kadar fitne fesat adam yoktur. Bir general rütbesine yakışmayacak işler mi yaptı ve bundan dolayı o general yerinde girişimlerle toplum katında mahkum mu edildi? Demirel hemen fesada girişir: "Orduya nasıl dil uzatılır? Ordunun saygınlığı nasıl ayaklar altına alınır?.." Bu, orduya dil uzatmak değildir. İşlenen hatalara karşı çıkmaktır. Ve de, ordunun saygınlığını gözetmektir. Ama, Demirel'in meramı o değildir. O, aklınca, orduyu tahrik edip kendi hesabına kuvvet kazanacaktır.

Şimdi, işin daha çirkini, iktidarı Ecevit'e kaptırmanın kuyruk acısıyla, orta yerde debelenmekte, durmadan huysuzluk etmektedir. Öyle ki, sabah-akşam hükümete ömür biçmekte, ortalığa "hükümet gitti-gidiyor" havasını yayarak karanlık güçlerin cüretini artırmakta, bürokrasiyi tereddüde düşürmekte, böylece kanlı olayların ağırlaşmasına adeta çanak tutmaktadır. Bu tutumunda kendisi gibi hükümete habire sepet havası çalan Türkeş ile tam bir uyum birliği içindedir.

Bu çağda böyle devlet adamı olmaz. Ama bizde oluyor işte. Ülkenin selameti için, bütün sağduyu sahiplerince, bu iktidar düşkünü, bu boş fıçı görünüşlü, bu içi dışı çifit çarşısı adamın çanına ot tıkanması gerekir.

ŞAH

Halk hareketinin güçlenmesi karşısında, Amerikan emperyalizmi Şah rejimini korumak için yeni manevralara hazırlanıyor

HÜSEYİN BAŞ

Toplumun sömürülen bütün katmanlarını, çok çeşitli ideolojik ve politik akımları içine alan halk hareketi, Şah'ın bütün çabalarına rağmen durdurulamıyor. Halk hareketinin Şah'ın iktidarının temellerini tehdit etmesi karşısında ABD İran'daki çıkarlarını koruyabilmek için Şah'ı bile gözden çıkarmaya hazırlanıyor.

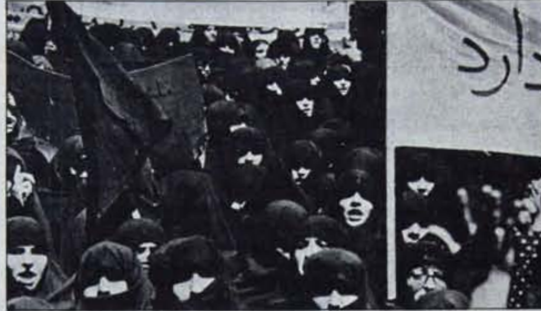
Burnundan kıl aldırmayan şahlar şahının hali yaman. Tahtı da, postu da kurtarmak için, bir yandan halkı askere kırdırırken, öbür yandan soyguncu bendelerini birer ikişer kitlelerin artık önü alınması olanaksız bir gazaba dönüşen öfkesinin önüne atmaktan geri durmuyor. İşkence ve cinayet emirlerini bizzat Şah hazretlerinden alan SAVAK'ın eski başı General Nassiri ile ülkeyi onüç yıl Şah adına rüşvet, soygun ve cinayet ile kasıp kavuran bendeler bendesi Amir Abbas Hüveyda halkın gazabını yatıştırmak için gözden çıkarılan büyük başlar arasında. Şah hazretlerinin bizzat yaptığı açıklamaya bakılınca tutuklandığı sırada zehir içmeye çalışan Hüveyda ile SAVAK'ın eski başı General Nassiri "Suistimalden yargılanmak ve cezalandırılmak üzere olağanüstü mahkemeye sevkedileceklerdir. Şah hazretlerinin sayıları altmış dördü bulan "ailesi efradı" hakkında da rüşvet ve irtikaptan soruşturma açılmasını emretmesi, çoğunca "tebessümle" karşılanmakla birlikte Şahlar Şahının tahtını kurtarmak için artık en yakınlarını bile ateşe atmaktan çekinmediğini ortaya koymaktadır.

Şahlar Şahının tahtını kurtarmak için bendelerini kurban etmesi, tıpkı yönetimi askerlere devretmesi gibi, olayların yatışmasına yeteceğe benzememektedir. Birbirini kovalayan grevleri, büyük çapta gösterileri, yer yer ateşe ateşle karşılık veren direnme hareketleriyle ülke ölçüsünde bir halk kalkışmasına dönüşen hareketleri artık salt Şahın kurban ettikleriyle yetinmeyip bizzat tahtı hedef aldığı, giderek "şah" dediği anlaşılmaktadır.

OLAYLAR OLAYLAR

Herşey 1977 Haziran'ında Musaddık'ın eski partisi Ulusal Cephe'nin önde gelen üç liderinin Şaha yazdıkları bir açık mektupla ülkede "dikta rejimine son verilmesini, anayasal ilkelerin bütünüyle uygulanmasını" istemeleriyle başlamıştı. Yılın sonuna doğru ise "özgürlüklerin ve insan haklarının" savunulması için bir komite kuruldu.

31 Aralık 1977'de Carter, İran'ı ziyareti sırasında Şah'ın insan hakları konusundaki düşüncelerini sergilemek fırsatını bulacaktı. 7-9 Ocak 1978'de kutsal kent Kum'da hükümetin emrindeki basının dinsel lider Ayetullah Humeyni'ye çirkin bir biçimde saldırmasını protesto eden halka ateş açılmasıyla, gösteri isyana dönüşecek ve olay altmış kurbana malolacaktı. Büyük çapta protesto gösterileri Kum'daki kıvılcımdan, kısa sürede, tüm ülkeyi yayılmıştı. 1978, yılın hemen ilk günlerinden başlayarak bir kanlı gösteriler yılı olmuştu. Ne sayıları

artık binlere varan ölüler, ne SAVAK'ın sıkıyönetimle daha kapsamlı ve sistematik boyutlara varan canice eylemleri, ne de hergün yinelenen tehditler halkı dize getirmeye yetmiyordu.

Yüzbinlerce emekçinin katıldığı grevler ise, bu kez ülkenin şahdamarı petrol kesimine de sıçrayarak ekonomiyi bütünüyle kilitlemiş, esnaftan doktora, yargıçtan üniversite profesörüne, öğrencisinden din adamına, giderek tüm halkın katılmasıyla daha da etkinlik kazanarak Kum'dan başlayan yangını Tebriz'den Meşhed'e, İsfahan'dan Şiraz'a, Abadan'a Kerman'a, başkent Tahran'a sıçrayarak ülkenin tümüne yaymıştı. Kanlı bir biçimde bastırılmasına, hergün onlarca kurban verilmesine karşın, başkaldırma hergün tüm hızıyla sürmekte, istenilen sonucu varmadan da duracağa benzememektedir. Varılmak istenen sonuç ise açıkça ortaya konmuştur. Bu, Şahın tahtı, hanedanı, işkence ve soygun rejimi ile tarihin çöp sepetine atılmasıdır.

Bu ne ölçüde gerçekleştirilecektir? Daha açık bir deyişle Şah ve destekçileri bütün kozlarını oynamışlar mıdır?

Soruyu şu ya da bu şekilde yanıtlamak için vakit henüz erken. Ama Şah bu arada ABD'nin desteğini sağlamış görünmektedir. Veliaht Rıza ile boy boy resim çektirmesine bakılırsa Carter, en azından Tahran'daki ABD uydusu dikta rejimini veliaht aracılığıyla sürdürmek niyetinde görünmektedir. Ancak Şah'ın kolay kolay bu yola rıza göstermeyeceği bilinmektedir. Nitekim dinsel muhalefetin lideri Humeyni'nin "ülkede bir islam cumhuriyetinin" kurulmasıyla ilgili önerisinin gerçekleşmesi halinde, İran'ın en az dört parçaya ayrılacağını, bununsa bölgenin jeopolitik durumunu değiştirmesi bir yana, çevre ülkeler için de çeşitli zararlara yol açacağını ileri sürmüştür.

ÜÇOLASILIK

Şah'ın bu açıklamayla başta ABD olmak üzere bölgedeki statükonun şu ya da bu biçimde bozulmasından endişe duymaları olasılığı bulunan bazı komşularına (ABD, Basra Körfezi, Irak ve kuşkusuz Türkiye) gözdağı vererek kendisine politik destek kazanmayı amaçladığı söylenebilir. Diğer taraftan her türlü tavizi vermeye hazır olmasına karşın, muhalefetin her gün biraz daha fazla açıklık kazanan "şah" demekte direnmesinin şahlar şahını iyice çileden çıkardığı da gözden kaçırılmaması gereken bir husustur. Bilindiği üzere, Ulusal Cephe'nin liderlerinden Sencabi'yi, Tahran havaalanına ayak basar basmaz, gazetecilerle görüştürülmeden tutuklatmıştır. Dinsel lider Humeyni ise Şah'ı para ve mücevherlerini bir yabancı ülkenin bankasına kaçırmakla suçlayarak, artık herhangi bir uzlaşmadan yana görünmediğini belli etmiştir. Öğrencilerin giderek halkın Şah'ın heykellerini çoktan yıkmaya başladıkları da düşünülürse, boy hedefinin bizzat Şah'ın kendisiyle hanedanı olduğu yeteri açıklıkla ortaya çıkmaktadır.

Tüm belirtiler İran'ın bir rejim değişikliği sathı mailine girdiğini göstermektedir. Bununla birlikte rejim değişikliğini hedef alan hareketin ne zaman ve ne ölçüde başarıya ulaşacağını şimdiden kestirmek güçtür. Hedefe bugünden yarına varılması olasılığının bulunduğu gibi, bunun bir dizi aşamadan sonra kademeli olarak elde edilmesi olasılığı da mevcuttur. Hatta, bugünkü krizi atlatmak için her türlü tavizi vermeye hazır görünen Şah ve taraftarlarının, muhalefetin yetineceği bir uzlaşmayı kısa sürede, muhalefet cephesinin ayrılıklarını körükleyerek, bütünüyle kendi lehine dönüştürmesi de pekala mümkündür.

Satrançta şah demenin her zaman mat anlamına gelmediği bilinir. Şah hazretleri köşeye iyice sıkışmakla birlikte mattan kaçma olanaklarını henüz bütünüyle yitirmemiştir. Tepeden tırnağa en modern silahlarla donatılmış ordu ile muhbirleriyle birlikte sayılarının iki milyona ulaştığı ileri sürülen ürkünç SAVAK şimdilik Şah ve soygun rejiminden yana görünmektedir. Ordunun, SAVAK'ın tüm İran ekonomisinin dümenini elinde tutan ve ülkede 50 bin "danışmanı" bulunan ABD'nin olaylar karşısındaki tutumu da, kuşkusuz, birincil önemde. Bu tutumun herhalde İran ve bölge halkının esenliği, ekonomik ve politik bağımlılıktan kurtulmaları yönünde olmayacağı biliniyor. Ama Washington'un bu hedefi gözden kaçırmadan, gerekirse, uydu rejimi kurtarmak için, Şah'ı kurban etmesi de, yine pekala mümkün görünmektedir. Şah'ın inanılmaz bir sorumsuzlukla har vurup harman savurduğu petrol gelirlerinde -bunda doların sürekli değer kaybetmesinin de payı unutulmamalı- sıfırı tüketince petrol fiyatlarına zamdan sözetmesinin Washington'un iyice canını sıktığı düşünülürse, ABD'nin Şah'ı gözden çıkararak rejimi görünüşte liberal, gerçekte ise bütünüyle Washington'un dümen suyunda olan yeni bir yönetime teslim etmesi uzak bir olasılık sayılmamalıdır.

KRİZİN TEMELLERİ

Muhafazakar sağın temsilcisi Fransız gazetesi Figaro'ya bakılırsa "İran'daki muhalefet marksistler, geleneksel dinciler ve batılılaşmış burjuvaziden oluşmaktadır. Bu ise muhalefetin hem gücünü hem de güçsüzlüğünü ifade etmektedir. Buna karşılık Şah, rüşvet ve irtikapın gerçek bir afet haline geldiği yönetime öfkeyle başkaldıran öğrenciler, yeni teknotratların köpeksi tutumları, gözü vurgundan başka birşey görmeyen vahşi bir kapitalizmin yıkımı ile, ülkeyi bütünüyle batının din-iman tanımayan yıkıcı etkilerine açan rejimi eleştiren islam hiyerarşisi karşısında, ordu ve SAVAK'a dayanarak ölçülü bir "merkeziyetçiliğe" bel bağlamıştır.

Yine aynı gazeteye göre: "Şah'a karşı muhalefetin en güçlü grubunu Ayetullah Humeyni'ye bağlı gelenekçi müslümanlar oluşturmaktadır. Dini lider Humeyni Şah'ın toprak reformu ile bazı modernizasyon girişimlerine ülke ölçüsünde karşı çıktığı 1963 yılından bu yana Irak'a sığınmıştı -şimdi Paris'te-. İkinci önemli grup islam liderlerine bağlı bütük tüccarlardır. Üçüncü grup Ulusal Cepheyi oluşturan liberal politikacılardır. Sonuncu grupta ise Şah'ın dikta rejimi ile özellikle gizli polis SAVAK'ı sürekli eleştiren öğrenciler, yazarlar, aydınlar ve serbest meslek sahipleri yer almaktadırlar. Her grubun kendine özgü istekleri ve hedefleri bulunmaktadır."

Geçen 11 Eylül'de Fransız Komünist Partisi'nin yayın organı *l'Humanite*'ye verdiği bir demeçte İran Halkçı Partisi -Tudeh- liderlerinden biri bugünkü muhalefet hareketini "Halkçı, demokratik ve devrimci" olarak tanımlamıştır. Tudeh'e göre "din adamlarının etkinlikleri her türlü politik toplantının acımasızca bastırılması nedeniyle, rejime karşı savaşanların sadece camilerde toplanabilmeleri olanağından kaynaklanmaktadır."

VE MAT

İngiliz Times ise dinsel liderlerin düşüncelerini ihtiyatlı gelenekçilikten tutucu fanatizme uzandığı görüşünü ileri sürmektedir. Din adamları, genellikle, İran'ın batıyla ilişkilerinin güçlenmesine karşı çıkmaktadırlar. Din adamları ayrıca, kadınların ülkenin politik, sosyal ve ekonomik yaşamına artan biçimde katılmalarını da iyi gözle görmemektedirler.

SÖZDE AK DEVRİMİN SONU

Ama bütün bunlara karşın l'Humanite yazarı Dominique Bari'nin saptadığı gibi "İran'daki hareket toplumun sömürülen bütün katmanlarını içeren, son derece kapsamlı bir halk hareketi niteliğindedir."

Petrol geliri yılda 20 milyar dolar gibi muazzam düzeylere varan İran'da halkın canı dişinde gerçek bir ölüm-kalım savaşı için sokaklara dökülmesinin ardındaki temel sorun nedir?

Kalkınma yolunda çırpınıp duran çok sayıda ülkenin üç kuruşluk döviz için atmadık takla bırakmadıkları bir dünyada salt petrolden, tanrının her yılı 20 milyar dolar döviz sağlayan İran neden hâlâ yerinde saymakta, akılalmaz bir yoksulluğun pençesinde kıvranıp durmaktadır?

Şah hazretlerinin 1960'larda ülkenin endüstrileşmesini, halkın refahını öngören cafcaflı Akdevriminin, 18 yıl sonra, yerinde yeller esmektedir. Yine Figaro gazetesine göre ülkede enflasyon hızı yüzde 30'dur. Çoğu montaja dönük gösterişli yatırımlar ise 35 milyon nüfusun sorunlarının çözümünde bütünüyle yaya kalmıştır. İşsizlik çığ gibi büyümektedir. *U.S. News and World Report* dergisinin 7 Ağustos 1978 tarihli sayısında D.Mullin'in yazdıklarına göre "Son beş yılda muazzam petrol gelirlerine dayanarak girişilen ekonomik ve sosyal atılımlar sadece birkaç kişinin cebini doldurmasına yaramıştır." Halkın ezici çoğunluğu yeni zenginlerin zevksiz ama pahalı villalarda günlerini gün etmelerine karşın her türlü sağlık koşullarından bütünüyle yoksun derme çatma gecekondularda yaşamaktadır. Kiralar ise ücretlerin yüzde 30'unu alıp götürmektedir. Tarımın durumu yürekler acısıdır. Şah hazretlerinin 1962'de büyük çaba ile gerçekleştirdiği sözde toprak reformu tarım ürünleri ihracatçısı İran'ı, bu ürünleri ithal eder duruma getirmiştir.

Yılda 20 milyar dolar petrol geliri olan İran, yabancı ülkelere 20 milyar dolar borçludur. 1978 yılında kimi görkemli yatırımlardan vazgeçilmesine karşın ülkenin ödemeler dengesindeki açık 5,5 milyar dolara ulaşmıştır. Bu yüzden Şah rejimi, açığı kapatmak amacıyla yabancı ülkelerden 20 milyar dolar borç almak zorunda kalmıştır.

Peki bunca para nereye gitmektedir? Şah ve bendelerinin akılalmaz ölçülerde semirmeleri, rejimin destekçisi burjuvazinin kaymak tabakasının karnını kıskançlıktan çatlatan zenginlikleri tek başına zenginlik içinde yoksulluk çeken İran'ın karşı karşıya bulunduğu içler acısı perişan durumunu izaha yetmemektedir.

JANDARMALIĞIN FATURASI

Doğudan Batıya çok sayıda gözlemcinin de gözlediği gibi ülkenin gelirinin büyük bölümü, bölgede, özellikle Basra Körfezindeki petrol şeyhlikleri yönünde Amerikan emperyalizminin jandarmalığına heveslenen Şah hazretlerinin tepeden tırnağa en modern silahlarla donattığı ordusu tarafından iç edilmektedir. Halkın parasıyla hovardaca satın aldığı silahları, öncelikle bizzat kendi halkına karşı kullanan Şah rejimi, başta ABD olmak üzere batıdan yıllık 10 milyar dolar temposuyla silah satın almaktadır. "Yüzyılın alış verişi" olarak tarihe geçen olayda Şah rejimi ABD'den bir çırpıda toplam değeri 2 milyar dolar olan 80 F-14 Tomcat uçağı satın almıştır. Denizaltılar, helikopterler, hava pastıklı çıkarma gemileri -Basra Körfezine yönelik- ve çok sayıda modern-klasik silahlarıyla Şah rejiminin bu sözde savunma politikasının, gerçekte bölgede ABD emperyalizminin saldırgan emellerine hizmet ettiği bilinmektedir. ABD, 50 bin "danışmanı", bizzat yarattığı Şah rejimi, ordusu, SAVAK'ı, kendisine göbeğinden bağlı hakim sınıflarıyla İran'da büyük ölçüde egemendir. Muhbirleriyle birlikte ajanlarının sayıları 2 milyona ulaşan ürkünç SAVAK'ın yıllık bütçesi 1 milyar doların üstündedir.

Son gelen haberler petrol grevinin -işçi liderlerinin ordu tarafından tutuklanmasından sonra- sona erdiğini bildirmektedirler. Buna karşılık Şah rejimine karşı gösteriler tüm hızıyla sürmektedir.

ABD Başkanı Carter, televizyonda yaptığı bir konuşmada Şah rejimini desteklediğini bir kez daha yinelemiştir. Dinsel lider Humeyni ise Paris'te verdiği demeçte Şah'ın yerine Prens Rıza'nın getirilmesine de karşı olduklarını ileri sürmüştür. Öte yanda Şah ve destekçisi vurguncu burjuvazi, SAVAK ve ordunun da yardımıyla yeniden toparlanmanın yollarını aramaktadır. Bazı kentlerde Şah lehine düzmece gösteriler düzenlenmiştir. Vurguncu takımın lumpenlerden parayla devşirdiği komandolar ise Şah'ın muhaliflerine karşı ölümcül komplolar düzenlemeye başlamışlardır. SAVAK ve ordunun korunmasında rahat cinayetler işleyen komandoların önümüzdeki günlerde eylemlerini yoğunlaştırmaları beklenmektedir.

Olayların ne yönde gelişeceğini şimdiden kestirmek olanaksız. İran'da olaylar, her an değişebilen son derece karmaşık bir ortamda devinmektedir. Ama kesinlikle ortada olan, Şah'ın artık eski Şah, İran'ın daeski İran olamayacağıdır.

İran halkı "şah" demiştir. Dünyanın tüm ilerici güçleri, tüm demokratları şimdi Mat bekliyor.

TUDEH

"ULUSAL BAĞIMSIZLIK VE DEMOKRATİK CUMHURİYET İÇİN"

İran işçi sınıfının Tudeh (Halk) Partisi bugüne kadar Amerikancı Şah Diktatörlüğünün kanlı baskısının en büyük hedefi oldu. SAVAK tarafından tutuklanmış olan ve sayıları uluslararası kuruluşlar tarafından yirmibeşle kırkbin arasında tahmin edilen siyasal tutuklular TUDEH başta olmak üzere şah diktasına karşı çıkan tüm demokratik güçleri kapsıyordu. Rejimin politikasının herhangi bir yönüne dahi kişisel olarak karşı çıkanlar SAVAK'ın gazabından kurtulamadılar.

Bugün demokrasi için başkaldıranları kitle halinde katleden Şah yönetimi siyasal hasımlarını evlerinde, sokaklarda ve hapishanelerde katletmekle 'ün kazannuş" ve ABD'nin "sarsılmaz dostluğuna" mazhar olmuştu. Hapishanelerden, işkencelerden sonra düzenlene sahte "kaçma girişimleri" sonucunda bir çok aydın, yazar, sanatçı, din adamı ve sosyalist,Şah yönetimi tarafından öldürüldüler. Bu şekilde öldürülenlerin arasında Tudeh Merkez Komitesi üyesi Parviz Hekmtacu'da bulunuyor.

Başkaldıran emekçi kitleleri kana boğmak için İran'ı bir silah deposu durumuna getiren, ABD desteği ile silahlarını Yemen gibi komşu ülkelere de çevirmekte tereddüt etmeyen Şah Diktasına karşı tüm emekçi ve demokrat kesimler kararlılıkla direndiler. Ancak bu direnme, bugün yaygın bir başkaldırıya dönüşmüş olmasına karşın,yaygın bir örgütlü ve birleşik güç durumuna gelebilmiş değil.TUDEHbugüne kadar böylesine bir örgütlü ve birleşik gücü yaratmak için güçlerini seferber etti.

Diktatörlüğe karşı birleşik cephe sloganını benimseyen TUDEH partisi tüm demokratik muhalefet güçlerine bu slogan doğrultusunda yaklaştı. SAVAK tarafından da kışkırtılan demokratik güçleri yeni yeni gruplara böhne çabalarına karşı TUDEH Partisi,karşı olduğu maceracı mücadele yöntemlerini benimseyen grupları da, böylesi bir cephe içinde bir araya getirmeyi amaçladı.

Bu göreve ilişkin olarak Tudeh Birinci Sekreteri İskenderi şunları söylüyordu: "Birlik çağrınız tüm demokratik muhalefet güçlerini kapsamaktadır. Bizim katılmadığımız maceracı mücadele yöntemlerini benimseyen güçler de herşeye rağmen bu çağrıya dahildir. Bu kolay bir görev değildir. Karşımızda birçok önemli engel durmaktadır. Bu, ulusal görevimizi boşlamak anlamına gelmez. Yalnızca geniş bir eylem birliği, halktaki hoşnutsuzluğu kanalize edip diktatörlüğün yıkılışını hazırlayabilir.

Şaha ecel terleri döktüren bugünkü başkaldırının altında Tudeh tarafından eylem birliğini oluşturmak için atılnuş olan temelleri görmek gerekiyor. Atılan temellerin tüm demokratik güçler tarafından kısa sürede ne ölçüde sağlamlaştırıldığı ve bundan sonra ne ölçüde sağlamlaştırılacağı bugünkü başkaldırının geleceğini belirleyecek en önemli etmen olacak.

Bir mevzi daha

İller Bankasında patron sendikası alaşağı edildi

Uzun ve soluklu bir mücadele daha işçi sınıfının başarısıyla noktalandı. Bir zamanlar, DİSK'e bağlı Tek Bank-İş Sendikasını türlü oyunlarla SİMEL şirketinin müteahhitlerine kurdurdukları Türk Sem-İş sendikasına teslim etmek isteyenler, iki yılı aşkın bir süredir baskı ve oyunlardan yılmadan mücadele veren İller Bankasının ilerici, demokrat işçilerinin kurduğu Yeni Teknik Enerji-İş Sendikasıyla toplu sözleşme masasına oturmak zorunda kaldılar. Attıkları imzalar aynı zamanda, bir daha geri gelmemek üzere kurdurdukları sarı sendikanın İller Bankasında yıkılışını da simgeliyordu.

12 yıl büro ve banka işkolunda faaliyet gösteren Tek Bank-İş sendikası 6 dönem toplu iş sözleşmesi imzalamış, İller Bankası Müdürler Kurulu'na soktuğu adayı ile MC döneminde yönetimin ipliğini pazara çıkartmış, bankanın demokratikleşme sürecinde üzerine düşenleri yapmış bir sendikaydı.

İLLER BANKASI SARI SENDİKAYA TESLİM OLUYOR

Bu durumdan rahatsız olan işveren, Simel müteahhitlerine kurdurduğu Türk Sem-İş sendikası aracılığıyla 24 Temmuz 1976'da işkolu davası açtırmış, kendisi de bu iddiayı kabul etmişti. Sonuçta mahkemeden Banka'nın enerji işkolunda olduğuna ilişkin karar çıkmıştı. Ancak sendika tespit davası açmış, mahkeme bilirkişi raporlarına dayanarak İller Bankasının büro işkolunda olduğunu ilan etmişti. Bu durum temyiz edilerek Yargıtayca bozuldu. Fakat mahkemenin kararında direnmesi üzerine konu Yargıtay Hukuk Kurulu'na intikal etti; oyçokluğuyla çıkan karar ile de İller Bankasının ilerici, demokrat işçileri işverenin kurduğu sarı sendikanın yönetimine terk edildiler.

Sınıf mücadelesinin bilincinde olan çalışanlarca gerek işverenin baskıcı, gerekse sendikanın ayırım gözetici tavrına karşı dur demek için 20 Ocak 1978'de enerji işkolunda Yeni Teknik Enerji-İş sendikası kuruldu. 12 Şuheyle mücadele alanına yeniden girildi. Yeni Teknik Enerji-İş kısa zamanda işçilerin yüzde 85'ini çatısında toplayarak masaya oturma hakkını söke söke aldı ve 2 Kasım 1978'de coşkulu bir törenle imzalanan andlaşma ile işçiler kendi öz sendikalarında mücadele hakkını kazanmış oldular.

SÜRGÜN VE BASKILAR ÖRTBAS EDİLİYOR

Yerel Yönetim Bakanlığı bünyesinde ilk kez bir toplu iş sözleşmesi töreninde bulunan Bakanlık Müsteşarı, "İmzalanan bu sözleşme ile İller Bankasındaki teknik eleman potansiyelinin daha iyi değerlendirileceği"ni vurguladı. İşveren temsilcisi ise bu sözleşme ile bankaya çalışma huzurunun geleceğini söyleyip, işçilerin aşırı akımlara kapılmaksızın yaşamlarını devam ettirmelerini isterken; daha ilk günden bir işçi arkadaşın sürüldüğünü, birçoklarına baskıların yapılmakta olduğunu gözlerden kaçırmaya çalışıyordu.

Sendika başkanı konuşmasında, bundan sonra kendilerini bekleyen görevin "sözleşmenin tümüyle eksiksiz uygulanmasını sağlamak, demokrasiye karşı sürdürülen terörist eylemlere karşı çıkmak, 'güçlü lider, güçlü iktidar' özlemi içinde olanların arzularını kursaklarında bırakmak, faşizme geçit vermeden bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde yer almak" olduğunu dile getirdi.

"EMEĞİNİZİ SATIN ALDILAR AMA, SİZİ ASLA!"

Daha sonra, uzun süre İller Bankasında sendikal mücadele vermiş, MC döneminde İller Bankası yönetimini çalışanlardan, ilerici, toplumcu belediyelerden yana tavır almaya zorlamış, Simel şirketinin vurgun düzenini açığa çıkartmış olan Yönetim Kurulu üyesi Fikri Kaya, eski sendikasının işçileri tarafından kürsüye davet edildi. Kaya, burjuvazinin grev hakkını kısıtladığı bu işkolunda imzalanan sözleşme için şunları söyledi:

"Bu sözleşme, işçi haklarını sarı oyunlarla ertelemek, askıya almak isteyen zihniyetin sonu; sağlıklı ve tutarlı bir çalışmanın ve ürünün başlangıcıdır. Bu sözleşme ile Simel şirketinin, para babalarının maskeleri bir kez daha düştü. Emek pazarında emeğinizi bir dönem satın aldılar ama, sizi asla!... Tüm emekçilerin grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklardan yararlanması için mücadele devam edecektir."

İmzalanan bu sözleşme ile enerji işkolunda bir sarı sendikanın daha maskesi düşürüldü. İşçi sınıfı adına ortaya çıkıp, onu işverene teslim eden güdümlü sendikacılar bir daha gelmemek üzere alaşağı edildiler.

İkinci dünya savaşından bu yana faşist örgütlenme

MHP 1940'LARDA YERLİ NAZİLERİN AÇTIĞI YOLDAN YÜRÜYOR

TÜRKİYE'DE FAŞİST HAREKETİN BUGÜNKÜ BİRİKİMİ, ULUSLARARASI FAŞİST HAREKETLERE VE ÖZELLİKLE İKİNCİ DÜNYA SAVAŞINDAN SONRA TÜRKİYE'DE OLUŞAN FAŞİST ÖRGÜTLENMELERE DAYANIYOR.

İkinci Dünya Savaşı'nda faşizmin bir insanlık suçu olduğunun görülmesi ve tüm insanlığın nefretini üzerine çekmesi, savaş sonrasında birçok "batı" ülkesinde faşist örgütlenmelerin yasaklanmasına yol açtı. Buna karşılık, faşizmin yenilmesinde birinci derecede rol oynayan işçi sınıfı partilerinin prestiji de büyük bir hızla arttı. Bilimsel sosyalizm toplumsal yaşamın her alanında derin kökler salmaya başladı.

Ne var ki, savaş sonrasındaki bu gelişme emperyalizmi son derece tedirgin ediyordu. Bunun sonucunda da ABD emperyalizminin kışkırtıcılığı ile, "soğuk savaş" adı verilen hayasız bir anti-komünist kampanya başlatıldı. Soğuk savaş ortamı, anti-komünizmi körüklerken, faşist hareketlerin de yeniden canlanması için elverişli koşullar yarattı. Faşistler başlarını sığındıkları kovuklardan çıkarmaya, kıpırdanmaya başladılar. Bu sürecin bir benzeri Türkiye'de de yaşandı.

TÜRKİYE'DE FAŞİST ÖRGÜTLENME

İkinci Dünya Savaşı sırasında, Türkiye'deki Irkçı-Turancıların Alman faşizmiyle sıkı ilişkileri vardı. O yıllarda, saçlarını Hitler gibi tarayan, üniforma ve pazubent takarak gösteriler yapan faşistler türemişti. Bunlar Türkiye'nin faşistlerin saflarında savaşa girmesini istiyorlar, ancak hükümetin buna yanaşmaması sonucu iktidarla karşı karşıya geliyorlardı. Bunun üzerine, Nihal Atsız önderliğindeki faşistler, hükümeti ve bazı yazarları saldırı hedefi olarak seçtiler. Sabahattin Ali bu yazarlardan biriydi. Sabahattin Ali'nin kendisine yapılan bu karalama nedeniyle Nihal Atsız aleyhine dava açmasını protesto eden faşistler, iktidara yönelik bir ayaklanma başlattıkları gerekçesiyle tutuklandılar. Tutuklanan 23 yerli nazi, önce mahkum oldularsa da, sonradan cezaları bozuldu ve davanın üstü küllendi. *"Irkçılık-Turancılık Davası"* diye anılan bu davanın sanıklarından bazıları şunlardı: Nihal Atsız, Zeki Velidi Toğan, Nejdet Sançar, Alpaslan Türkeş, Reha Oğuz Türkkan (faşist hareketin en eski liderlerinden olan R.O. Türkkan, uzun süre Amerika'da ABD vatandaşı olarak yaşadıktan sonra, MC hükümeti tarafından ihtiyaç duyulduğu bahanesiyle göreve çağırıldı ve yeniden Türkiye'ye döndü) Said Bilgiç (AP'nin MHP'ye yakın milletvekili Saadettin Bilgiç'in ağabeyi olan Said Bilgiç, bu yıl içinde MHP'ye girdi ve Hergün gazetesinin demirbaş yazarlarından biri oldu.)

O günlerde Cumhurbaşkanı İsmet İnönü şunları söylüyordu:

"Dünya olaylarının bugünkü durumunda Türkiye'nin ırkçı ve turancı olması lazım geldiğini iddia edenler, hangi millete faydalı, kimlerin maksadına yararlıdırlar? Türk milletine hiçbir hizmetleri olamayacağı muhakkaktır.

"Vatandaşlarım! Emin olabilirsiniz ki, vatanımızı bu yeni fesatlara karşı da kudretle müdafaa edeceğiz."

Baskıcı tek parti iktidarının faşistlerle böylesine karşı karşıya gelmesinin nedeni Alman Nazizmi'nin Sovyetler Birliği karşısındaki yenilgisi üzerine, ABD-İngiliz emperyalizmine yaklaşma politikasıydı.

1950–1960 DÖNEMİ: FAŞİST ÖRGÜTLENME DALLANIP BUDAKLANIYOR

1944 tutuklaması ertesinde belirgin bir dağılma gösteren faşist örgütlenmeler çok geçmeden yeniden toparlanmaya başladı. 1944-1950 arasında kurulan örgütlerin başlıcaları, *Türk Kültür Ocağı*, *Türk Kültür Çalışmaları Derneği* ve kendinden öncekileri pasif bularak, daha "aktif" mücadele öneren *Türk Gençlik Teşkilatı*'ydı. Bunlardan sonuncusu, özellikle Ege bölgesinde faaliyet göstermiş; Akhisar, Manisa, İzmir, Söke, Aydın ve Nazilli'de şubeler açmıştı. Tanrıdağ adlı bir dergiyle görüşlerini yaymaya çalışan Türk Gençlik Teşkilatı, "Tanrı Türkü korusun" sloganını da ilk kez kullanan örgüttü.

Türk faşistleri başlangıçta Irkçı-Turancı hayalleri eksen yaparak güçlenmeye çalıştı. Alman faşizminin çökmesi ve güçlü dayanak olarak ABD'nin ortaya çıkmasıyla, Turancılık özellikle Sovyetler Birliği'ni hedef seçti ve bundan sonra da, ABD emperyalizmine karşı her hareket karşısında faşistleri gördü.

İkinci Dünya Savaşı sıralarındaki, faşist milliyetçi-ırkçı-Turancı temalar, soğuk savaş yıllarında yerlerini ana tema olarak anti-komünizme bırakmaya başladı. Faşist hareketin bu dönemdeki önemli özelliklerinden biri, bağımsız politik örgütlenmesini oluşturamamasıydı. Demokrat Parti içinde yuvalanan bir kısım faşist milliyetçi, daha sonra DP'den atıldılar. Denebilir ki, 1950-1960 dönemi, faşist hareketin çeşitli örgütler, dergiler çevresinde kendini kabul ettirme, yayılma ve küçümsenmemesi gerekmekle birlikte, politik hayata damgasını vurabilecek güçte de olmadığı bir dönemdi. Faşist hareket "titriyor ve kendini buluyordu" bu dönemde.

1950 yılının başlarında Kıbrıs'daki Türk ve Rum toplumları arasındaki kışkırtmalar, Türkiye'de de aşırı milliyetçi bir Rum düşmanlığına dönüştürüldü. Kıbrıs'ın öteden beri Türk olduğunu ve Türk kalacağını öne süren ırkçılar, 1950'de *Kıbrıs'ı Koruma Cemiyeti* adlı bir örgüt kurdular.

O yılların önemli örgütlerinden biri de, daha sonraları başkalarıyla da yinelenerek ülkenin her yanına yayılacak olan Komünizmle Mücadele Derneklerinin ilki olan Zonguldak *Komünizmle Mücadele Derneği*'ydi. Kurucuları arasında Nejdet Sançar'ın da bulunduğu dernek, *Komünizme karşı Türklük* adlı bir gazete ve çeşitli yayınlar çıkarmış, toplantılar yapmış ve 1953'de kapanmıştı.

Nisan 1950'de, Türk Kültür Ocağı, Türk Gençlik Teşkilatı, Türk Kültür Çalışmaları Derneği, Türk Kültür Derneği, Kayseri Türk Kültür Birliği, Genç Türkler Cemiyeti biraraya gelerek *Milliyetçiler Federasyonu*'nu kurdular. Federasyonun başkanlığına seçilen Bekir Berk, yaptığı ilk konuşmada şunları söylüyordu:

"Artık komünistleri himaye ederek Türk milliyetçilerini Türk vatanına ihanetle itham edenlerin elleri kırılmalı, memleketimizdeki ve bütün dünyadaki komünistleri idare eden beynelmilel eşkiya çetesinin kanlı kalesi yıkılmalı. Demir perde yırtılmalı, moskof cehenneminde kavrulan milletler ve insanlar hürriyete kavuşmalı, zulüm ve istibdat makinesinin çarkları kırılmalı, birleşmiş ve hür milletler ideali bütün dünyada gerçekleşmelidir."

1950-1960 döneminin en önemli faşist örgütlenmesi sayabileceğimiz Milliyetçiler Federasyonu, 1951'de yapılan ilk kongresinde, *Türk Milliyetçiler Derneği* adında, tek bir dernek biçimini aldı. Başkanlığına Said Bilgiç'in getirildiği bu derneğe kabul edilen her üyenin, şu "ilginç" yemini etmesi gerekiyordu:

"Ben ... oğlu ... namusum, şerefim ve bütün mukaddesatım üzerine yemin ederim ki, bütün azim ve imanımla bu vatanın refahı ve bu milletin yüceliği için çalışacağım. Üzerime alacağım her işte doğruluktan ve milli mefkuremin bana gösterdiği yoldan şaşmayacağım. Milliyetçiler arasında her ne sebepten olursa olsun ayrılık yaratmayacağım."

'Ayrılık yaratan'ın vay haline dedirten bu yemin, bugün "davadan dönenlerin vurulması" komutunu hatırlatmıyor mu? Bugünkü faşist hareketin geçmişinden epey deneyler edindiği

anlaşılıyor...

Türk Milliyetçiler Derneği'nin şube sayısı, kurulduktan 15 ay sonra 60'a yükseldi. Dernek, üyeleriyle ilişkilerini sıkı tutabilmek için *Mefküre* adlı haftalık bir bülten çıkardı.

Ne var ki, Demokrat Parti, bir süre kullandıktan sonra faşistlerin üzerine gitti. DP kendi kontrolü altında her türlü faaliyetlerine izin verdiği faşistlerin, kontrolu dışına çıkarak, kendinden gayrı bir irade oluşturmasını istemiyordu. Ocak 1953'de de, "din ve ırk esasları üzerine kurulduğu" gerekçesiyle, TMD kapatıldı. Said Bilgiç DP'den ibraç edildi. Ancak DP iktidarı faşistleri fazla incitmek istememiş olacak ki, dernek yöneticilerine yalnızca 10 TL. gibi gülünç bir para cezası verildi!

Said Bilgiç, Türk Milliyetçiler Derneği'nin kapatılmasından sonra Meclis'te yaptığı konuşmada, faşist fikirlerini şöyle zikrediyordu:

"Bu memlekette devlet kuran unsurda Cermen ırkçılığı mahiyetinde bir ırk şuuru olmadığına göre, 141. maddenin 4. bendindeki kamu haklarını ırk mülahazası ile ortadan kaldırmayı hedef tutan tabirin de bir yeri yoktur. Bu kaydın kaldırılmasını rica ediyorum."

Yine 1950'de Nihal Atsız, İsmet Rasin Tümtürk, Bekir Berk tarafından kurulan ve üye sayısı-üyelerini kendisi seçtiği için - en fazla 56'yı bulan *Türkçüler Yardımlaşma Derneği*; 1954'de kurulan ve 20'ye yakın şube açan *Milliyetçiler Derneği*; 1956'da İstanbul'da kurulan *Türkiye Komünizmle Mücadele Derneği* o yılların anılabilecek faşist örgütleriydi.

1960 SONRASI: FAŞİST HAREKET POLİTİK ÖRGÜTÜNÜ OLUŞTURUYOR

1960 sonrasında burjuvazi politik sözcüleri CHP ve AP'ye, daha liberal bir görünüm vermeye çalıştı. Bu liberalleşme çabaları sonucu "aşırı sağ"da meydana gelen boşluğun doldurulması gerekiyordu. 1960 sonrasının görece demokratik ortamında faşistlerin hareketlenmesini bu nedene bağlamak gerekir. Faşistler bu dönemde daha örgütlü ve daha saldırgan bir politika izlemeye başladılar.

Mart 1961'de, Irak Kerkük Türkleriyle "dayanışma" adı altında, "Özü Türk, Sözü Türk - Canım Kerkük", "Türksüz Kerkük, Kerküksüz Türk Olamaz" gibi pankartlar taşınan ırkçı bir gösteri düzenlendi.

Ocak 1962'de Ankara'da yapılan "komünizmi tel'in mitingi"nde, "Bu memlekette kafası ezilecekler varsa, o da komünistlerdir. Biz bütün kuvvetimizle bu kızıl yobazlara karşıyız. Arkadaşlar, aramıza giren bazı tahrikçi ve memleketin selametini istemeyen zümre varsa onların ölümü Türk Gençliğinin elindedir" diyen bildiriler dağıtıldı.

Türkiye İşçi Partisi de bu dönemde faşistlerin baş hedeflerindendi. TİP toplantılarına saldırılar düzenlenmeye başlandı. Kasım 1962'de TİP'in anti-demokratik yasaların kaldırılması için Beyazıt Beyaz Saray'da düzenlediği toplantı, Şişli İlçe Örgütünün açılış toplantısı ve Mart 1964'de B. Brecht'in Sezuanın İyi İnsanı oyununun oynandığı Tepebaşı Tiyatrosu faşistler tarafından basıldı.

1963'de İzmir'de kurulun *Türkiye Komünizmle Mücadele Derneği*, 1960 sonrasının en hareketli ve yaygın örgütlenmesi oldu. 1965 yılının sonunda 110 şube sayısına ulaşan bu derneğin faal üyeleri arasında, Nevzat Yalçıntaş, İbrahim Kafesoğlu, Necip Fazıl Kısakürek, Ergun Göze, Aclan Sayılgan gibi birçok gerici, faşist vardı. Dernek İzmir, Antalya, Erzurum, Trabzon, Kars ve Adana'da "komünizmi tel'in mitingleri" yaptı.

Türkeş ve arkadaşlarının 1964'de CKMP'ye girmeleri ve kısa sürede bu partiyi ele geçirmeleri, faşistlerin politik örgütlenme sürecine girmeleri açısından önemli bir olaydı. CKMP'nin adım adım faşistleştirilmeye başlanması, MHP adını almasıyla hız kazandı. 1965'de yüzde 3 oranında oy alarak Meclis'e 11 milletvekili soktu. 1969 ve 1973 seçimlerinde de aynı oy oranını koruyan MHP, faşistlerin bilinen yöntemleriyle, düzenlediği saldırılar, karıştığı cinayet ve yaralama olaylarıyla kendisinden sıkça sözettiren bir örgüt haline geldi. Özellikle de gençlik içindeki yandaşları artmaya başladı.

1967 ve 1968 yılları MHP'nin çevresine topladığı genç kadroların eğitilmesi ve örgütlenmesi yılları oldu. 1967'den itibaren birçok ilde "komando kampları" diye bilinen kamplar açıldı ve bu kamplarda "genç faşolar"a birçok seminerler verildi, emekli subaylar "eğitim" yaptırdı. Bu kamplar için Türkeş o yıllarda şu övgüleri düzüyordu:

"Komando kampları adı verilen mahallerde gençlik kolları çeşitli sportif ve kültürel faaliyetlerde bulunuyorlar. Bu arada kendilerine judo da öğretiliyor. Komünistler, memleketi sahipsiz sanıp da sokak hakimiyeti kuramazlar. Onların anlayacağı dilden konuşacak memleketçi, milliyetçi çocuklarımız vardır. Bunun için gençlerimizi, mücadeleci olarak yetiştiriyoruz. Gençlerimiz memleket vazifelerine hazırlıklı bulunuyorlar, bulunacaklardır."

"Ülkücü gençler"in "sokak hakimiyeti"ni ele geçirmeyi nasıl "memleket vazifesi" bildikleri, daha sonraları çok iyi görüldü. 1968'lerde *Ülkü Ocakları Birliği*, *Ülkü Ocakları Derneği* ve orta öğrenime yönelik *Genç Ülkücüler Teşkilatı* adlı gençlik örgütleri, cinayet şebekeleri haline geldiler. MHP'nin bu gelişme süreci, AP hükümetlerinden de bir hayli destek gördü. Pusu kurma, vur-kaç taktikleri, sayıca az gruplarla mitinglere saldırı, gizli örgütlenmeler gibi klasik faşist taktiklerin tümü denendi. 12 Mart faşizminde iyice palazlandırılan MHP, özellikle 1973 sonrasında geniş bir yan örgütler ağı kurmaya başladı. *Ülkü-Bir*, *Ülkü-Tek*, *Ülkü-Es*, *Ülkü-Köy*, *Ülkü-Han*, *ÜİD*, *Ümid-Bir*, *Ülküm*, *MİSK* adlı, toplumun tüm kesimlerine yönelik yan örgütler kuruldu. Bu örgütlerin asıl amacı, bu kesimlerin örgütlenmesinden çok, "gelecek"te faşist hareketin toplumsal yaşamın tüm alanlarında egemenliğini sağlayacak kadrolarını oluşturmaktı. Kadroların oluşturulması için basın organları da önemli görevler üstlendi. *Devlet*, *Ötüken*, *Ülkücü Kadro*, *Genç Arkadaş*, *Hasret*, *Orta Doğu*, *Millet*, *Hergün* gibi birçok dergi ve gazete yayınlanmaya başladı. Yine birçok ilde yerel gazeteler faaliyete geçti. Bir yandan çeşitli kitle iletişim araçlarıyla, en aşağılık faşist demagojiler kullanılarak propaganda yapılıyor, bir yandan da ilerici, demokrat ve sosyalistler birbiri ardına katlediliyordu. Bu süreç, ülkenin sınıfsal ve politik ilişkilerinin de uygun bir zemin haline gelmesiyle, faşist partinin 1977 seçimlerinde oy oranını yüzde 6'nın üzerine çıkartmasını ve Meclis'e 16 milletvekili sokmasını getirdi. Yine bu arada - özellikle de MC dönemlerinde - en önemli destek olan devlet mekanizmasına yuvalanılmaya başlandı. Bunda başarılı da olundu.

Bugün faşist hareket, günden güne azgınlaşan terörle anti-faşist güçleri yıldırmaya, dağıtmaya çalışıyor. Ülkeyi tam boy açık faşizme götürmek, en başta karşısındaki her türlü saldırıya karşın yılmayan anti-faşist direnişi aşabilmesiyle mümkün. Kullandığı yöntemler yeni değil. Hem faşizmin uluslararası deneylerinden, hem de kendi geçmişinden yararlanıyor. Yaptığımız kısa bir inceleme, faşistlerin geçmişlerinden epey deneyim kazandıklarını gösteriyor. Ta 1944'lerden bu yana örgütlenmelerini adım adım geliştirmeyi başardılar. Bugün faşist terörün geriletilmesi, faşistlerin yuvalandıkları yerlerden sökülüp atılmaları, faşizme karşı olan tüm güçlerin birliğini gerçekleştirmekle mümkündür.

JURGEN ROTH, TÜRKEŞ'LE İLGİLİ GESTAPO RAPORUNUN KAYNAĞINI AÇIKLADI

Bundan bir süre önce YÜRÜYÜŞ, yazar Jürgen Roth tarafından IG Metall Dergisinde MHP'nin yurt dışındaki terörist eylemlerine ilişkin olarak öne sürülen iddialara yer vermişti. Roth, MHP'nin terörist eylemlerini sergiliyor ve Türkeş'in bir dönem gestapo ile kurmuş olduğu "iyi ilişkilerden" söz ediyordu.

Alman gazeteci Jürgen Roth MHP'yle ilgili olarak yeni iddialar ortaya attı. Türkeş'in IG Metall Dergisine gönderdiği açıklamadan sonra ortaya atılan iddialara göre "1976'da Ankara'daki Astsubay okulunda iki CIA ajanı MHP üyelerine 'yangın çıkarma, suikast ve sabotaj eylemleri' konusunda ders verdiler."

Roth Türkeş-Gestapo ilişkileri hakkında da şunları yazıyor: "Türkeş daha 1944 yılında yasadışı Turancı gösterilere katıldığı ve onlarla eylem birliğine girdiği için tutuklanmıştır. O zaman Gestapo'nun da dikkatini çekmiştir. 9 Ekim 1944 tarihindeki mektubunda güvenlik polisinin şefi şu açıklamada bulunuyordu: Şimdiye kadar olan iyi tutumu nedeniyle şu kişilerle iyi ilişkiler kurulmuştur. Alparslan Türkeş, Harp Okulu mezunu ve Turancı hareketin lideri.. Bu mektubu alan kişi Dışişleri Bakanlığı yüksek memurlarından V. Thadden'dir."

Gazeteci Jürgen Roth ayrıca MHP ile Hıristiyan Demokratlar arasında kurulan ilişkilerden bu aşamada amaçlananın "faşist katillere ve takip altında bulunan partili dostlarına sığınma hakkı sağlamak" olduğunu da ekliyor.

40 yıl sonra
SOVYET BARIŞ ELÇİLERİ
Dzerjinsky ve Reşitlny
TÜRKİYE'DE

Sovyetler Birliği'nin Kızıl Bayrak Nişanı'yla ödüllendirilen Karadeniz filosuna alt "Jersinskiy" ve "Reşitelniy" savaş gemileri İstanbul limanına geldiler.

"Jersinskiy" ve "Reşitelniy"in İstanbul'a gelişi, Sovyetler Birliği ve Türkiye arasındaki, özellikle de Sovyetler Birliği'nin çabalarıyla geliştirilen ilişkilerin, son yıllarda olumlu bir sürece girmesinin sonucudur. Sovyet savaş gemileri bu kez de iki ülke arasındaki ilişkilerin dostça sürmesi istemini göstermek için geldiler. Bu gemiler, Sovyetler ülkesinin, Ekim Devrimi'nden günümüze dek uzanan barışçı politikasındaki iyi niyetini somut bir şekilde simgeliyorlar. Kırk yıldan bu yana ilk kez gerçekleştirilen bu ziyaret, uluslararası alanda emperyalizmin yarattığı gerginliğin anti-emperyalist güçlerin durmak bilmez çabalarıyla yumuşatılması sayesinde gerçekleştirilebilmiştir.

Emperyalizm silahlanma yarışını yeni yeni şekiller altında, yeni tip kitle kırım silahları yaparak sürdürüyor. Bugün Sovyetler Birliği'nin birincil hedefi, çağımızın en önemli görevi olan bu silahlanma yarışına son verilmesidir. Sovyetler Birliği nükleer silahın bulunmadığı topraklara bu silahın yerleştirilmemesini ve nükleer silah yapımına temelli bir son vermesini istiyor. İnsanlığı tehdit eden bu sorunların halli için somut öneriler getiriyor, bu önerilerin BM'de ve diğer uluslararası toplantılarda çözüm getirici biçimde tartışılmasını sağlıyor.

İşte son ziyareti bu politika çerçevesinde değerlendirmek gerekiyor. ABD'nin saldırı filoları canları isteyince limanlarımıza demir atar, bölge halklarını tehdit ederken, Sovyet gemilerinin kırk yıldır ilk kez gelebilmesi son derece önemli bir olaydır. Bu gelişme, bir yandan uluslararası yumuşamanın, diğer yandan da Sovyetler Birliği ve Türkiye arasında çeşitli alanlarda başlatılan işbirliğinin ürünüdür. Ve en olumlusu, işbirliğinin ekonomik alandan politik alanlara yönelmesidir. 1972 tarihli İyi Komşuluk İlişkileri Deklarasyonu ve SSCB ile Türkiye arasındaki iyi komşuluk ilkelerine ilişkin olarak bu yılın Haziran ayında imzalanan Siyasi Belge bunun en güzel kanıtıdır. Yine son yıllarda askeri alanda görüşmeler de gelişti. 1976 yılında Sovyetler Birliği, büyük Kafkas askeri manevralarına gözlemci çağırdı. Daha sonra bir Genelkurmay Heyeti Moskova'ya gitti. Bu ziyaretlere karşılık, SSCB Silahlı Kuvvetleri Genelkurmay Başkanı, Mareşal Ogarkov bu yılın Nisan ayında Türkiye'ye geldi.

Barış Elçisi Sovyet gemilerinin İstanbul'u ziyaretleri, bu alanda ilişkilerin artırılması için ileri bir adım oldu. "Jerjinskiy" ve "Reşitelniy", milyonlarca Sovyet insanının Türkiye halkına dostluk niyetlerini kıyılarımıza taşıyorlar.

Barışa karşı
Aydınlık ve Hergün yine kolkola

Sovyetler Birliği'nin barış elçileri "Jersinskiy" ve "Reştelniy"in Türkiye'ye gelişleri, sağlı "sol"lu karşı devrimcileri çılgına döndürdü. Bir yanda Aydınlık denen maocu gazete, diğer yanda Hergün adlı faşist gazete. Bir yanda Perinçek, diğer yanda Başbuğ. Elele tutuşmuş feryat ediyorlar: "Bu ziyaret yararlı değildir! Boğazlarımızda Rus savaş gemileri istemiyoruz! 'Dost' çevreleri küstüreceğiz." Her ikisini de alıp birbirine vursanız, çığlıklar belki daha fazla çıkacak. Bir de edepsizlik bu ya, onlarla birlikte "halk" da protesto ediyormuş Sovyet savaş gemilerini! Böyle diyor karşı devrimci çığırtkanlar.

"Ülkücü" hareketle, TİKP arasında başlayan yakınlaşma bu ziyaretle daha sıkı-fıkı bir hal aldı. Aynı tafra, aynı ağız. Bir de utanmadan, ikisi de "halkı" tepki göstermeye çağırıyor. Bunlardan Aydınlık, ikiz kardeşinden daha da ileri giderek, boyuna hiç de yakışmayan "tehdit"ler savuruyor! "Gelecekleri varsa, görecekleri de var!" diyor.

Sovyetler Birliği'yle emperyalist ülkeleri aynı kefede göstermeye, emekçi halkımızın Amerikan emperyalistlerine karşı nefretini sosyalist ülkelere çevirip saptırmaya yönelik çabalar hüsrana uğramaya mahkumdur. Emekçi halka karşı olduğu gibi barışa karşı da elele tutuşan maocular ve faşistler bunu böyle bilsin!

Dördüncü planda sanayileşme

SONU GÖZÜKMEYEN TÜNELE DOĞRU

GALİP TEKİN

Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (DBYKP) bir yıllık gecikmeyle hazırlanıp Meclise sunuldu. Planın sanayileşme konusunda neler getirdiğini görmeden önce, 1972-77 arasını kapsayan Üçüncü Beş Yıllık Plan dönemindeki gelişmelere kısaca gözatmakta yarar vardır.

UYGULANAMAYAN BİR PLAN

1972-77 dönemi bir bütün olarak değerlendirildiğinde, imalat sanayii açısından tam bir başarısızlık görülüyor. Örneğin, imalat sanayiinde yaratılan yeni değerin (katma değer) yılda ortalama % 11,1 artması planlanmışken, gerçekleşme yılda % 8,8 düzeyinde kalmış. İmalat sanayii yatırımlarında da benzer bir durum var. Özel kesim kendisine ayrılan yatırımların % 91,1'ini gerçekleştirmişken, kamu kesiminde gerçekleşme oranı % 72,4 düzeyinde kalmış. Planın emredici olduğu kesimdeki uygulanma derecesinin, yol gösterici olduğu kesimdekinin altında kalması, Türkiye'deki planlamanın ve planların niteliğini açıkça sergiliyor.

Üçüncü Plan döneminde imalat sanayiinin gelişmesi plan hedeflerinin gerisinde kalırken, yapısının değiştirilmesi de gerçekleştirilmemiş. Nitekim, DBYKP' de bu durum açıkça belirtiliyor: "Ara ve yatırım mallarında istenen yapıya ulaşılamamış ve sınaileşme stratejisi açısından önemli malların üretiminde yeterli gelişmeler sağlanamamıştır. Dayanıklı tüketim malları üretimi esas yatırım mallarından daha hızlı gelişmiştir."(DBYKP,C.1,s.17-18)

Tablo'da görüldüğü gibi, yatırım mallarının payı hemen hemen hiç artmamış (1972 ile 77 arasındaki fark bir hesap hatasından doğabilecek denli küçüktür), ara malları payındaki artış planlananın yarısı düzeyinde kalmıştır. Üstelik en önemli geri kalmalar, kimya ve petro-kimya ürünleri, gübre, demir-çelik gibi temel ara mallarda ve elektriksiz makineler ve tarım alet ve makineleri gibi ana yatırım malları üretiminde görülmüştür. Buna karşılık, ulaşım araçları üretiminin ağırlığı, planda öngörülenin aksine, artış göstermiştir (DBYKP, C.1, s. 19).

Sanayi üretiminde ve yapısında görülen olumsuz gelişmelerin bir benzeri de sanayi ürünleri ihracatında görülmektedir. Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında sanayi ürünleri ihracatının yılda ortalama % 18,5 artarak, sanayi ürünlerinin ihracat içindeki payının % 42'ye çıkması öngörülüyordu. Oysa, 1972-77 döneminde sanayi ürünleri ihracatının yıllık artış hızı % 6'da, sanayi ürünlerinin ihracat içindeki payı ise % 33,4 düzeyinde (1977) kalmıştır. Kısacası, 1972-77 Üçüncü Plan dönemi, sanayi alanında başarısızlıklarla dolu bir dönem olmuştur. Bunun sonucu olarak, DBYKP'nın deyimiyle, Türkiye imalat sanayii "genellikle iç pazara yönelik, küçük ölçekli birimlerden oluşan, yüksek maliyet, düşük kalite ve verimlilik ile nitelenen", kendi teknolojisini üretemeyen yapısını sürdürmektedir (DBYKP, C. 1, s. 79).

İmalat sanayii için DBYKP'de benimsenen stratejide ise, ara ve yatırım mallarına ve ihraç potansiyeli yüksek olan sektörlere öncelik veriliyor ve temel endüstrilerin kamu kesiminin önceliğinde geliştirilmesi öngörülüyor (DBYKP, C. 2, s. 46; C. 4, s.266). Ancak, ilginç olan, kamu kesiminin ağırlığını artırma ilkesine karşın, imalat sanayii yatırımları içinde kamunun payının azaltılmasıdır. ÜBYKP'de imalat sanayii yatırımları içinde kamunun payı % 49,1 iken, DBYKP'de bu oran % 48,4'e düşürülmektedir (DBYKP, C. 1, s. 58; C. 2, s.24). Bu çelişkili durum bir yana, DPT tarafından hazırlanan plan taslağında kamu kesimine bırakılan büyük sanayi yatırımları ile belirli malların ithal ve dağıtımının, hükümette yapılan değişiklikler sonucu özel kesime de açıldığı, son günlerde gazetelerde yer alan haberler arasındadır (Cumhuriyet, 15 Kasım 1978, s.5). Böylece, tekelci sermayenin plan tartışmalarında öne sürdüğü isteklerin en önemlilerinden birisi karşılanmış olmaktadır. (Bu istekler konusunda bkz. G. Tekin, "Burjuvazi Nasıl Bir Plan İstiyor" *Yürüyüş*, No. 181, 26 Eylül 1978 s. 10)

İMALAT SANAYİİNDE YAPISAL DEĞİŞİKLİK BEKLENEBİLİR Mİ?

DBYKP'de üretimin yıllık ortalama artış hızı, ara malları için % 12,6, yatırım malları için % 15,2, tüketim malları için ise %

İMALAT SANAYİİ ÜRETİMİNİN BİLEŞİMİ (%)

Alt Sektörler	1972	ÜBYKP Hedefi (1977)	Gerçekleşme (1977)	DBYKP Hedefi (1983)
Tüketim malları	53,2	42,6	49,0	36,8
Ara malları	33,9	40,7	37,7	43,3
Yatırım malları	12,9	16,7	13,3	19,9
TOPLAM	100,0	100,0	100,0	100,0

Kaynak: DBYKP, C. 1, s. 16; C. 2, s. 63.

Traktör dağıtımının kamulaştırılmasından vazgeçildi

Başbakan Ecevit'in sadece seçim konuşmalarında değil, kendi yazdığı CHP programında da aracılara karşı çıkılacağını söylediği biliniyor. CHP, köylünün ve işçinin alın terinin bir takım para babalarına kaptırılmayacağı "hakça bir düzen" kuracağını çok yineledi. CHP programında buna ilişkin şu bükümler yer alıyor:

"... İç ve dış ticarette, üretici ile satıcı ve tüketici arasındaki aracılığı giderek azaltıp gereksizleştiren... hakça bir düzen kurulacaktır."

"... Tarımda kullanılan makina, gübre, ilaç ve benzeri her türlü araçların ve gereçlerin dıştan veya yurttaki yapımcılarından alımını ve kendi aralarında dağıtımını, yine kooperatifler ve üst kuruluşları eliyle yapabilmeleri sağlanacaktır."

Traktör, tarım girdilerinin en önemlilerinden biri. Bu nedenle olsa gerek, Ecevit Hükümeti kurulduktan sonra hazırladığı 1978 programına "ülkenin tüm traktör ithalatı Türkiye Zirai Donatım Kurumunca (TZDK) gerçekleştirilecek, yurt içi dağıtım görevi ise bu kuruluş tarafından kooperatiflerle işbirliği halinde yürütülecektir" hükmünü koydu.

Bununla da kalınmadı. Programdaki ithalatla ilgili önlemi gerçekleştirecek olan ithalatın yalnız TZDK'ca yapılacağına ilişkin kararname de çıkarıldı. Dağıtımla ilgili kararname taslağı hazırlandı. Yüksek Planlama Kurulunda görüşülerek karara bağlandı. Kararname hazırlanarak Bakanların imzasına açıldı.

İLK TASLAK NE DİYORDU?

Alınan bilgilere göre de bir çok Bakan kararnameyi imzaladı. Ama kararname bir türlü çıkamadı. Bu gecikmenin nedeni, YPK kararına imza koyan bir Bakanın kararnameyi imzalamamasıydı. Bu bakan, bir üst düzeydeki toplantıda, konuya ilişkin olarak "Bana bir daha demir kararnamesi gibi bir karar imzalatamazsınız, bir daha faka basmam" diyordu. Bugüne değin de kararnameyi imzalamadı.

Başbakan Ecevit'in ise bu konuda en küçük çabası izlenmedi. Bu kararname uyutula dursun, Dördüncü Plan çalışmaları da ilerledi. DPT'ce hazırlanıp Bakanlar Kurulu'na sunulan taslakta şöyle deniyordu:

"Dördüncü Plan döneminde komple traktör dışalımının son bulması ve traktör dış satımının başlaması ilkedir. Komple traktör dış alımı ve dağıtımı kritik durumlarda Türkiye Zirai Donatım Kurumunca yapılabilecektir... Türkiye'de üretilen traktörlerin dağıtımının Türkiye Zirai Donatım Kurumunca yapılmasını sağlayacak bir sistem kurulacaktır. Bu sistemde kurum mevcut genel dağıtıcı ve taşra satıcılarının yerini alacak ve satış sonrası hizmetleri üstlenecektir." (cilt 4, s.232, paragraf 8.)

PLANIN SON BİÇİMİ

Görüldüğü gibi, görünüşte de olsa, Dördüncü Plan Bakanlar Kurulunda tartışılıncaya kadar konuya bakış açısı benzerliğini koruyordu. Oysa Bakanlar Kurulu'ndan çıkan metin, bütün bu önlemleri kaldırarak özel sektörü bu konuda eskisi gibi serbest bıraktı. Bakanlar Kurulu'nun metninde şu hüküm yer alıyordu:

"Traktör üretimine yönelik entegre kamu projesinin uygulanması hız kazanacaktır. Dördüncü Plan döneminde komple traktör dış alımının son bulması ve traktör dış satımının başlaması ilkedir. Komple traktör dış alımı ve dağıtımı kritik durumlarda Türkiye Zirai Donatım Kurumunca yapılabilecektir. Yurt içinde üretilen ve dıştan alınan traktörlerin gerçek ihtiyaç sahiplerine dağıtımı için gerekli düzenlemeler yapılacaktır."

Hükmün bu şekilde değiştirilmesi, kararnameyi imzalamayan Bakanın çabaları sonucuydu.

Hükümetin, kendi çıkardığı kararnameye ters hükümler taşıyan bir önlemi altı ay sonra plana koymasını gerektiren önemli değişiklikler olup olmadığı sorusu akla takılıyor. Olayların akışına bakınca da bir değişen olduğu gözleniyor.

Değişen koşullar değildir. Ne var ki CHP "ağırlıklı" hükümet AP'den "emanet aldığı" bakanları bahane ederek, gittikçe daha fazla büyük sermayeyle içli-dışlı olmuştur. İşçilere, köylülere tüm emekçilere vaadettiklerini unutmuştur.

BÜYÜK SERMAYEYLE KOLKOLA

Büyük sarmaye ile kolkola yürüyerek sömürülen emekçi köylülerden yana olunması olanaksızdır. Traktör satışındaki kârlar sermayenin vazgeçemeyeceği kadar büyüktür. Yalnız 1977 yılında resmi fiyatlarla traktörün köylüye mal oluş fiyatı arasındaki farktan, birkaç büyük tekelin cebine, hem de vergilendirilmeden, 4-5 milyar liranın üstünde haksız kazanç girdi. Bunun dışında kamunun da ortak olduğu traktör üreten bir kuruluş 1264 kişi ile 93 milyon kazanırken, bu traktörlerin dağıtımını yapan şirket 300 kişi ile 250 milyon liranın üzerinde kâr etti. Traktör dağıtımını ellerinde bulunduran tekellerin köylüyü sömürmesi bununla da bitmiyor. Tekeller, satış sonrası hizmetleri sağlamayarak köylüyü kaderi ile başbaşa bırakıyorlar. Yedek parça yoluyla da ayrıca sömürüyorlar.

Dış alımı ve tüm dağıtımı TZDK'nın yapması tekellerin sömürüsünü büyük ölçüde sınırlandıracaktır. Hükümet ise tekelci büyük burjuvaziyi gücendirmemek konusunda çok "titiz" davranıyor. Sonuç olarak meydanlarda işçilere, köylülere verdiği sözleri unutmayı yeğliyor. Verilen sözlerin yerine getirilmemesinin unutulacağını sanıyor. Aldanıyor.

8,4 olarak öngörülüyor (DBYKP, C. 2, s. 62). Böylece, tabloda görüldüğü gibi, imalat sanayii yapısının ara ve yatırım malları lehine değiştirilmesi amaçlanıyor. Temel ara ve yatırım malları sanayilerini kurmaya ve geliştirmeye yönelik bu stratejinin başarısı herşeyden önce, ekonominin bugünkü yapısında köklü değişiklikların yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Bunun en iyi kanıtı Türkiye'nin 15 yıllık plan deneyimi olmuştur. Planların ekonomiyi yönlendirmedeki başarısızlıkları ortadayken, yatırımların ara ve yatırım malları üretimine kaydırılmasını sağlamak olanaksızdır. Örneğin, büyük tekelci sermayenin ekonomi üzerindeki denetimi kırılmadan, 1972-77 döneminde toplam imalatsanayii yatırımları içindeki payı % 27,4 olan tüketim malları üretiminin 1978-83 arasındaki payının % 12,7'ye düşürülmesi gerçekleştirilemez. Benzer bir biçimde, bankacılık ve sigortacılık devletleştirilmeden, yatırılabilir kaynakların ara ve yatırım mallarına kaydırılmasında, bugüne kadar elde edilenden fazla bir başarı beklememek gerekir.

Benzer bir durum da sanayi ürünleri ihracatına ilişkin bölümde görülmektedir. DBYKP'de, sanayi ürünleri ihracatının plan döneminde yılda ortalama % 36,1 artarak, sanayi ürünlerinin ihracat içindeki payının 1983'te % 61,4'e (1978 = % 30,8) yükselmesi öngörülmektedir (DBYKP, C. 2, s. 76-77). Başka bir deyişle 1978'de 708,4 milyon dolar olacağı tahmin edilen sanayi ürünleri ihracatının 1983'te 4,7 misline (3314 milyon dolar) çıkacağı, kimi alt sektörler için yıllık ortalama artış hızının % 100'e yaklaşacağı hesaplanmaktadır.

Kapitalist dünya sisteminin bir parçası olan Türkiye'nin ihracatında böylesine köklü bir değişikliği yapması, bu sistem içindeki uluslararası işbölümünün kendisine yüklediği işlevleri tümüyle reddetmesi anlamına gelir. Dış ekonomik ilişkilerde önemli değişiklikleri gerçekleştirmeden, özellikle sosyalist dünya ile daha yoğun ve geniş kapsamlı ilişkiler içine girmeden, dış ticaretin devletleştirilmesi yoluyla, dış ticareti devlet tekeline almadan, böyle bir atılımın başarıya ulaşamayacağı açıktır. Buna karşılık, dış ekonomik ilişkilerin yeniden yönlendirilmesi konusunda ikili ticaret anlaşmalarının artırılacağına şöyle bir değinen DBYKP'nın dış ticaretin yeniden düzenlenmesi konusunda getirdiği en önemli yenilik ihracat bankasının kurulmasından ileri gitmiyor. Bunlara, DBYKP'de yabancı sermayeye daha fazla açılmanın öngörüldüğü ve hükümetin bugüne kadar aldığı çeşitli kararlarla dış ticaret üzerindeki kamu denetimini giderek azalttığı da eklendiğinde, sanayi ürünleri ihracatı konusundaki hedeflere ulaşmada başarısız kalınacağı şimdiden söylenebilir.

Kaldı ki, ara ve yatırım malları ile teknoloji açısından dışa bağımlı Türkiye sanayiinin ihracata yönelik bir strateji izleyebilmesi, yurt içinden sağladığı girdileri daha ucuza maletmesine ve ücretleri düşük düzeyde tutmasına bağlıdır. Tekelci burjuvazinin, destekleme alımları ve kamu iktisadi teşebbüsleri hakkındaki eleştirileri ile işçi sınıfının ekonomik ve politik hareketini zayıflatmaya yönelik isteklerinin temelinde bu olgu yatmaktadır.

TİP üyesinin katliamını protesto eden Zonguldak MTA işçileri

Zonguldak Dev-Maden-Sen

Sendikalarda tasfiyeciliğin yeni maskesi

ÖMER DEMİRYUMRUK

Bilimsel sosyalistleri sendikalardan tasfiye etme girişimlerine bir yenisi daha eklendi. DİSK'e bağlı Dev-Maden-Sen sendikası Zonguldak bölge başkanı Bülent Timoçin görevinden alındı.

Bülent Timoçin 4 Nisan 1977 tarihinde yapılan sendika kongresinde, kongreye katılan delegelerin tümüne yakınının oylarını alarak sendika başkanı seçildi. İşçilerin Timoçin'e olan güveni boşuna değildi. Timoçin, Bölge Başkanı seçildikten sonra sendikanın güçlenmesi için yoğun bir mücadeleye girişti. DİSK'in, yıllardır giremediği Zonguldak'ta sesi duyulmaya başladı. Türk-İş'e bağlı M.T.A.-İş Sendikası örgütlü olduğu alanlardan bir bir söküldü. Dev-Maden-Sen Sendikası işyerlerinde birbiri peşisıra yetki kazanıyordu.

DİSK 1. BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ SEÇİMLERİ

7 Mayıs 1978'te DİSK'in 1. Bölge Temsilciliği seçimleri yapıldı. Dev-Maden-Sen Zonguldak Bölge Başkanı da bu kongreye delege olarak katıldı. Bölge başkanlığı için iki aday vardı. Bunlardan biri hem eski DİSK Genel Başkanı K.Türkler'in, hem de şimdi Genel Başkan A.Baştürk'ün "mutemet" adamı Ali Kaya, diğeri ise toplumsal ilerlemeyi ağzından düşürmeyen Kamal Aydın'dı. Bülent Timoçin delege olarak en doğal hakkını kullanarak kongrede bir konuşma yaptı.

Bu konuşmasında DİSK'in eski ve yeni yönetiminin politikasını eleştirdi. Sınıf ve kitle sendikacılığının bilimsel sosyalistlerin bakış açısıyla ortaya koydu; Başkanlık için adaybığını koyan Ali Kaya'nın niteliğinin herkes tarafından bilindiğini, bu yüzden kendisine oy vermeyeceğini söyledi.

Timoçin'in konuşmasından sonra Dev-Maden-Sen üst yönetimi divana bir "telgraf" verdi. Telgrafta Zonguldak bölge başkanının yaptığı konuşmanın sendikayı bağlamadığı bildiriliyordu. Dev-Maden-Sen yöneticileri daha sonra da Timoçin'le yaptıkları konuşmada sendika yönetimi olarak politika belirlediklerini ve Ali Kaya'nın başkan seçilmesi için karar aldıklarını söylediler.

BİLİMSEL SOSYALİSTLER VE SENDİKA ARİSTOKRATLARI SENDİKALARI NASIL GÖRÜRLER?

Burada "sendika politikası" denen olgu üzerinde biraz durmak gerekiyor. "Sendika politikası"ndan bilimsel sosyalistler ne anlıyorlar, sendika aristokratları ne anlıyorlar? Bilimsel sosyalistlere göre "sendika politikası" sınıf ve kitle sendikacılığının ilkeleridir. Bu ilkeler çok defa söylendi ve yazıldı. Ama somut bir olaydan kalkarak bir kere daha yinelemekte yarar var. Sendikalar işçilerin ekonomik, demokratik kitle örgütleridir. Sendikal harekette, sendikal örgütlerde değişik siyasal görüş ve eğilimlerde işçiler vardır ve olacaktır. Bu yüzden sendikalar politik bakımdan heterojen bir yapı taşırlar. Sendikalar öncelikle işçilerin ortak ve somut sorunlarıyla ilgilenirler. Çünkü sendikalarda işçileri bir araya getiren en önemli etken onların genel sınıf çıkarlarıdır. Bunlardan başka faşizme ve emperyalizme karşı mücadelede işçi sınıfının politik hareketine omuz vermek, kendi kitle tabanını bu alanda en geniş bir biçimde harekete geçirmek sendikal örgütlerin görevidir.

Sendika işleri yürütülürken demokratik merkezıyetçilik ilkesi işletilir. Alınan kararlarda tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesi yaşama geçirilir. Bilimsel sosyalistlerin sendikalara bakış açıları en genel hatlarıyla böyledir.

Sendika aristokratları ise sendikalara kendi tapulu malları gibi bakarlar. Onlar için sınıf çıkarları değil, kendi siyasal görüş ve tercihleri önemlidir. Bu kişiler için sendikacılık artık "iyi para getiren bir meslek"tir. Artık yaşadıkları gibi düşünmeye başlarlar. Gittikçe sınıfından ve tabandan koparlar. Bu kişiler kendi amaçlarına ulaşmak için her yola ve çareye başvurmaktan çekinmezler. Artık onlar için her yol mübahtır. İşte sendika aristokratları da sendikaları kısaca bu şekilde görürler.

BÜLENT TİMOÇİN ŞUBE BAŞKANLIĞINDAN ALINIYOR

Şimdi olayı yeniden anımsayalım. Bir işçi konfederasyonunun bölge temsilciliği seçimi yapılıyor. Bölge başkanlığı için iki aday var ve ikisinin de adaylıkları konfederasyon yönetimince onaylanıyor. Bu konfederasyona bağlı bir sendikanın yönetim kurulu da adaylardan birinin seçilmesi için "sendika politikası" saptıyor. Bir kongrede kimin yönetime geleceğine, kimin başkan seçileceğine o kongreye katılan delegeler karar verir. Eğer tersi bir durum yaratılmak istenirse bunun adı kongre olamaz. Konfederasyona bağlı bir sendika böyle bir karar alamaz. Böyle bir karar mekanizması işletilirse sendika içi demokrasi işlemez, tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesi rafa kaldırılır. Böyle bir "sendika politikası" kendi konfederasyonunun ilkelerine aykırıdır ve böyle bir karara uymuyor diye kişiler sendikalardan tasfiye edilemezler.

Olaylar yukarıda özetlenenlerle sınırlı kalmadı. 10 Temmuz 1978 günü Dev-Maden-Sen Genel Merkezinden gelen bir yazıyla Bülent Timoçin'in profesyonelliği "görülen lüzum üzerine" kaldırıldı ve Timoçin ve işverenin "insafına" terkedildi. "Görülen lüzum" yazılı olarak açıklanmaya çesaret edilemedi ve Timoçin'e sözlü olarak iletildi. Türkiye İşçi Partisi üyesi olmaı, 1 Mayıs'ta Zonguldak bölgesinin alana Sosyalist Türkiye ile girmesi sanki birer suçmuş gibi, kendisinin kesin ihraç istemiyle Onur Kurulu'na verileceği söylendi.

Bülent Timoçin Onur Kurulu'nda kendisinin bir sosyalist olduğunu ve sosyalist bir partinin, Türkiye İşçi Partisi'nin üyesi olmanın utanılacak ve saklanılacak birşey olmadığını, aksine bu partinin üyesi olmakla her zaman şeref ve gurur duyduğunu belirtti. Türkiye İşçi Partisi'nin aldığı kararların kendisini her zaman bağlayacağını; çünkü kendisi sendikacı olduğu için sosyalist olmadığını, sosyalist olduğu için sendika başkanı seçildiğini ve tüm yaşamını parti yaşamıyla bütünleştirdiğini söyledi. "Sosyalist Türkiye" sloganının ise bütün işçi sınıfımızın nihai amacı olduğu için her 1 Mayıs'larda atılacağını söyledi.

Bu "savunma" sonunda Onur Kurulu Bülent Timoçin'i şube başkanlığı görevinden aldı ve sendika üyeliğinden çıkarılmasını reddetti. Timoçin görevinden alındıktan sonra tekrar MTA'daki eski işine döndü ve çalışmaya başladı. Türkiye İşçi Partililer sendikalardan tasfiye hareketleriyle ilk defa karşılaşmıyorlar. TİP'liler daha önce de bu tür hareketlerle karşılaştılar ve onlar da sendikalardan ayrıldıktan sonra tekrar eski işlerine döndüler.

TÜRK-İŞ VE DİSK ÜYESİ SENDİKALAR AYNI SÖZLEŞMEYE İMZA KOYDU

Sendikalardan tasfiye hareketleri kimin işine yarıyor? Bu sorunun en genel cevabı burjuvazinin işine yaradığıdır. Ama bu kadar da yeterli değildir. Bunu somutlayarak kitlelere anlatmak gerekir. Geçtiğimiz günlerde MTA işyerlerinde bir sözleşme imzalandı. Sarı Türk-İş'e bağlı MTA-İŞ ile DİSK'e bağlı DEV-MADEN-SEN Sendikası aynı sözleşmenin altına imza attılar. İşçilerin bu sözleşmeye tepkileri yüksek boyutlarda oldu. Bunun üzerine kendi seçtikleri bölge başkanı görevden alınınca tepkiler daha da yoğunlaştı.

Bu tasfiye girişimlerin bir başka sonucu daha var: Böylece geniş işçi yığınları örgütsüzlüğe alıştırılmak isteniyor. Bilimsel sosyalistleri bu oyunları bozmak için tüm güçleriyle çalışıyorlar. Burjuvazi bu oyunu çok ince olarak tezgahlıyor ve sendika aristokratları bu oyunların aktörleri olarak görevlerini yerine getiriyorlar. İşçi sınıfımız bu oyunlara karşı uyanık olmalıdır. Sendika aristokratları, yaptıklarının hesabını verecekler ini bilmelidirler.

Teşvik soygununa yenileri ekleniyor

Teşvikler devam ediyor. Hem de eskisinden daha büyük bir hızla. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı her ay tutarları milyonları bulan teşvikleri burjuvazinin kullanımına sunuyor. İşte bir örnek daha.

Merkezi İstanbul'da bulunan Orta Doğu Denizcilik Anonim Şirketi değerleri 380 milyon lirayı bulan iki geminin, tüm masraflarıyla birlikte 665 milyon liraya malolacağını hesapladı ve teşvik için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na başvurdu. Bakanlık da gemilerin ithali sırasında 265 milyon liralık gümrük muafiyeti uygulanmasına karar verdi. Yani yüzde 100 oranında. Ancak, bu kadar destek yetkililerce yeterli görülmediği için, yatırımın gerçekleştirildiği sırada yüzde 30 oranında, 6 milyon lira tutarında da "yatırım indirimi" teşviği sağlandı. Kısaca, Bakanlık tarafından bu anonim şirkete tanınan kolaylık 271 milyon lirayı buldu. Şirketin bu işi alınının akıyla tamamlayabilmesi için 380 milyon liralık dış kredi, 1 milyon lira tutarında da iç kredi bulması öngörüldü.

665 milyon lirayı aşan bu yatırıma girişen şirketin sermayesi merak edilebilir: 1 milyon lira. İşte bu ufak püriz Bakanlık yetkililerinin de dikkatini çekmiş olacak ki, sermayenin 19 milyon lira daha arttırılması istendi. Adı üstünde: Teşvik Belgesine de tam hakkını vermek gerekir. Değil mi?

FEDERAL ALMANYA'DA NEO—NAZİLER YİNE HİTLER'İN İZİNDE

Fanatik Hitler hayranları Führer'in anısını sürdürmek için toplu gösterilerinde "Heil" işaretini kullanıyorlar.

Hitler faşizminin yıkılmasından sonra, Almanya'da, Alman halkını ve tüm dünyayı nasyonal-sosyalizmden kurtarmak için başlatılan, nazizmin kalıntılarının temizlenmesi girişimlerinin, "batı cephesinde" başarısızlıkla sonuçlandığı bugün açıkça görülüyor.

Nazi kalıntılarının temizlenebilmesi, geçmişi oldukça kirli onbinlerce savaş suçlusunun, soğuk savaş ortamından yararlanarak kendilerini temize çıkarmalarından çok daha önce, olanaksız hale gelmişti. Suçluları yaptıkları işler yerine, bağlı oldukları nazi örgütlerindeki sorumluluk derecelerine göre değerlendiren ve böylece en üst düzeydeki suçlulardan "basit yol arkadaşlarına" kadar inip milyonlarca tahkikat dosyası açan, İngiliz, Fransız ve Amerikan makamları işi, içinden çıkılamaz hale getirdiler. (Bu nedenle sadece ABD'de 13 milyon dosya açılmıştı.)

NAZİZMİN HORTLATILMASINDA YENİ ADIMLAR

1945 Ağustos'unda Sovyetler Birliği, Amerika, İngiltere ve daha sonra Fransa tarafından Potsdam'da varılan anlaşmanın maddeleri batılı devletlerce bütünüyle hayata geçirilmedi. Bu maddelerle Almanya'nın silahsızlandırılması ve askerden arınması, nazi partisinin ortadan kaldırılması, her türlü nazi eyleminin yasaklanması ve politik yaşamın ülkenin ekonomik ve politik bütünlüğünü gözeten demokratik temeller üzerinde yeniden oluşturulması hedeflenîyordu. Yine bu maddelerde, nazizmin sınıf karakterinin, kapitalist tekellerle, özellikle ağır silah sanayiinde etkin tekellerle biçimlendiği belirtiliyor; bu nedenle de nasyonel sosyalizmin tamamen yokedilebilmesi için öncelikle tekellerin varlığına son verilmesi gerektiği kabul ediliyordu.

Savaştan sonra Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin Hannover'de yaptığı ilk kongrede Willy Brandt şu açıklamayı yapmak zorunda kalıyordu: "Hitler hareketini iktidara kadar getiren karteller ve tekellerdir. Bu nedenle sadece politik ilişkilerdeki güç dengesini değil ekonominin temellerini de değiştirmek zorundayız."

Hıristiyan Demokratlar da 1945 temmuzundaki ilk kongrelerinde, "büyük sermayenin ve özel tekellerin hakimiyetine son verilmesi gerektiğini" belirterek, faşizmin tahilinde hiç de geride kalmadıklarını gösterdiler.

Ne var ki bütün bu güzel sözler bugünün Almanyasında hatırlanması oldukça güç anılar olarak kalmaktan öteye geçemedi...

3. Rayh'ın yıkılmasından sonra Almanya'da ilk neo-nazi hareketlerin başlaması 1945 yıllarının sonlarına rastlar. 1945 yılının eylül ayında, İsviçre'de basılan neo-nazi bildirileri Almanya'ya sokulmaya başlandı. Yine aynı dönemlerde 1946 yılında Dr. Middelhauve'nin "Alman Yeniden Diriliş Partisi" (DAP)nin kurulması ve 1947 yılında neo-nazi örgütlerinin federasyonlaşması birbirini izleyen önemli hareketler oldu. Bu federasyon günümüzekadar uzanan birçok neo-nazi örgütünün çekirdeğini oluşturmuştur.

Eski bir SS olan Karl Heinz Priester'in kurduğu "Nasyonel Demokrat Parti", adını "Alman Partisi" olarak değiştirdikten sonra katıldığı 1949 seçimlerinde oyların % 4'ünü aldı. Bundestag'ta yapılan ilk seçimlerde ise "Alman Rayb Partisi" (DRP) Federal Parlamentoda beş sandalye elde etti. Ancak DRP de, "Sosyalist Rayh Partisi" (SRP) nin kuru!masıyla çıkan bölünme, bu partinin etkinliğini azalttı. Birçok nazi militanı SRP'ye geçti. 1951 seçimlerinde oyların yalnız % 1,6 sını alabilen DRP böylelikle faşist partiler yelpazesinden silindi. DRP'nin etkinliğinin azalmasına paralel olarak sivrilen Sosyalist Rayh Partisi ise 1951 seçimlerinde Aşağı-Saksonya'da oyların % 11'ini alarak 16 milletvekili kazandı. Seçimler sırasında SRP'nin düzenlediği sokak eylemlerinde nazi dönemini aratmayacak şiddet yöntemleri kullanıldı. SRP yetkilileri açıkça nazi propagandası yapmaktan çekinmediler.

Bu nedenle 19 Kasım 1951' de Adenauer Hükümeti, Karlsruhe Mahkemesine başvurarak, partinin Federal Alman Anayasası dışına çıktığı gerekçesiyle kapatılmasını istemek zorunda kaldı. 24 Ocak 1952'de, mahkeme SRP lokallerini ve yöneticilerinin evlerini arama kararı aldı. 15 temmuzda ise SRP'nin çalışmaları mahkeme kararı ile geçici olarak durduruldu. Ve nihayet 23 Ekim 1952'de Karlsruhe mahkemesi SRP'yi kapattı ve parlamentodaki sandalyelerini iptal etti.

"HEM SAĞA, HEM DE SOLA KARŞI"

Partilerinin kapatılması neonazilere önemli bir darbe indirdi. Uzun bir süre merkezi örgütsel bir yapıdan yoksun kalan 3. Rayh hevesilleri günümüzde de süren iç çatışmalarla birçok hizbe bölündüler.

Gerçekte Adenauer Hükümeti, neo-nazi hareketinin örgütsel olarak yasaklanmasını bahane ederek, Alman Komünist Partisi (KPD)ni de kapattı. Böylelikle 'her iki uca''da karşı olduğunu kanıtlamış oldu. Ne var ki KPD kapatıldıktan sonra, 1952'den 1960'a kadar hiçbir faşist hareket hakkında hükümet ciddi bir soruşturma açmadı. Batı Alman makamlarının, Nurenberg duruşmalarında en ön sıraları alan ve bugün de etkinliklerini sürdüren birçok SS artığına karşı - nerdeyse suç ortaklığına varan - hoşgörüsü oldukça düşündürücüdür.

Bugün Almanya'daki eski SS'lerin kurduğu örgütlerin dışında en etkin neo-nazi gruplarından biri, Paul Koch'un kurduğu çelik miğferlilerdir. Örgüt daha sonra "Avrupa için savaşanlar Ligası" adını aldı. Paul Koch bu değişikliğin gerekçelerini şöyle açıklıyor: "Hareketimizin tarihi kökenleri 1918 yıllarına kadar uzanır. Savaşçılarımızın sahip olduğu özellikler, cesaret, sadakat, şeref, insanı ilişkilerde kardeşçe dayanışmadır. Alman halkının geleceğini, Avrupa halklarınım birliğinde görüyoruz. Bu birliği oluşturmak için 1933'ten 1945' e kadar savaştık. Hareketimizin militanları, her iki savaşa da katılmış eski askerlerden, gelecegimizin güvencesi genç kız ve erkeklerden oluşmaktadır. Bu militanlar, diğer ülkelerdeki militanlarımız da dahil olmak üzere, Almanya'da ve tüm Avrupa'da bolşevizme karşı verilen mücadelede adım adım birleşmiş, bir araya gelmiş kişilerdir..."

SOĞUK SAVAŞ VE CIA DESTEĞİ

Nurenberg duruşmaları sonunda "... SS birimlerinin, yalnızca tarihin en vahşi savaşını çıkarmakla kalmayıp, insanlığa karşı işlenen suçlarda da, Hitler Almanyasının diğer tüm faşist örgütlerine oranla, en fazla sorumluluğa sahip oldukları..." açıkça belirtilmişti. Ne var ki, soğuk savaş ortamından da yararlanarak, eski SS'ler çok kısa bir zamanda, emparyalist ülkelerin gizli örgütlerinin ve özellikle CIA'nın desteğiyle yeniden bir araya geldiler. Basın eski savaş suçlularının yeniden örgütlenmesinde büyük rol oynadı. SS şefleri ve kadroları ilk olarak 1951 yılında "Vikingin Çağırısı" adlı bir yayın çıkarmaya başladılar. 1955 yılından sonra aynı dergi "Gönüllü" adıyla yaymı sürdürmeye devam etti. Bu yayının amacı SS'lere eski itibarlarının iade edilmesini sağlamaktı. Çünkü "SS'ler, anti-komünist Avrupa bilîğini oluşturmaya çalışan seçkin kişilerdi" ve "onların şerefli isimlerini Avrupa tarihinden silmeye kimsenin gücü yetmeyecekti."

Eski itibarlarının sağlanmasının ötesinde (ki bu Federal Almanya'da sağlanmıştır) yayın, "Avrupa'daki eski ortak düşmana, yani direnişçilere karşı mücadele edilmesini" talep ediyor ve kendilerine yapılanları, adalete, özgürlüğe ve demokrasiye sığmayan davranışlar olarak nitelîyordu.

1956 yılında SS generali Felix Steiner tarafından kurulan 'Karşılıklı Yardımlaşma Birliği" (HIAG) adlı örgüt eski SS'lerin yeniden toparlanmasını sağladı. Örgütün Federal Almanya'da 1200'den fazla şubesi vardır. Ayrıca başta Avusturya olmak üzere birçok Avrupa ülkesinde de faaliyetinisürdürmektedir. Fakat bu "yardımlaşma örgütü" çalışmalarını böylesine dar bir çerçevede tutmamıştır! Bugün Avrupa'daki birçok neo-faşist gençlik hareketi HIAG'ın içindeki SS uzmanlarınca denetlenmekte ve yönlendirilmektedir. HIAG'ın gençlik içindeki çalışmaları gerçekten ürkütücüdür. 113 eğitim kampında, gençlere, Napola'da verilenleri aratmayacak ideolojik seminerler verilmektedir. (Napola, Hitler döneminde genç SS kadrolarının yetiştirildiği milli eğitim merkezleri idi.)

Batı Almanya'da en önemli neo-nazi hareketlerinden biri de Alman Nasyonal Demokrat Partisi (NDP) olmuştu. Parti 28 Kasım 1964'te çeşitli neo-nazi gruplarından gelen 700 delegenin katıldığı bir kongrenin ertesinde kuruldu. 1965 Nisanında NDP'nin 7000 üyesi vardı. "Almanya'dan Haberler" adlı haftalık bir yayın organına sahip olan parti, aynı yılın eylül ayında yapılan seçimlerde oyların % 2.1'ini aldı. Bu oran 600 000 oya karşılık geliyordu ve ertesi yıl yapılan seçimlerde NPD'nin oyları 1.084.000'e yükseldi. Yine aynı yıl 5000 delegenin katıldığı çok büyük bir kongre düzenlendi. Kongre sonunda Partinin yönetimine, tanınmış sanayici Fritz Thielen başkanlığında, eski SS'lerden Adolf von Thadden, Florian Winter Fassbender ve Wilhelm Gutmann ekibi getirildi.

1966 yılının sonunda NPD'nin 22000'in üzerinde üyesi vardı ve bunların yarısı 35 yaşından büyüktü. Özellikle genç üyelerin başlattıkları muhalefet sonunda Fritz Thielen başkanlıktan indirildi ve yerine Adolf von Thadden geçti. 1968 yılında yapılan seçimlerde NPD oyların % 9.9' unu aldı. Ancak bu, Nasyonel Demokrat Hareket için geçici bir başarı oldu. Çünkü 1968 den sonra partinin oyları giderek azaldı.

DAĞILAN HAREKET

Almanya'nın en büyük neonazi basın merkezine sahip olan Dr. Gerhard Frey, bu dönemde partinin en aktif kadrolarının Franz Joseph Strauss'un yanına geçmesini sağladı. 1972 seçimlerinde NPD oyların ancak % 0.6' sını alabildi. Üye sayısı da 4000' nin altına düştü. 1976 Seçimleri ise NPD hareketinin bittiğinin kanıtı oldu. NPD'nin tüm militanları en fanatik nazi örgütlerinden en sağcı milliyetçi örgütlere kadar çeşitli gruplar arasında dağıtıldılar ve faaliyetlerini oralarda sürdürmeye başladılar.

Dr. Gerhard Frey'in oluşturduğu basın tröstü, Almanya'da neo-nazi hareketi için hiç de küçümsenmeyecek bir destek olmuştur. Toplumun çeşitli katmanlarına, işçilere, köylülere, öğrencilere yönelik faşist yayınlar bu tröstün tesislerinde basılmıştır. Dr. Frey'in basın faaliye-

Yediler'e

Yaşamın vazgeçilmez yerinde
yaşanılırında
gece yarısı yedi yoldaş uykuda
ölüm kurşunla geldi onlara
şarjörler boşaltıldı ağızlarına ağızlarına.

yedi yiğit daha düştü toprağa
yeni türküler çalmalı sazım
bu toprak
şimdi biraz daha bizim.

yedi dal kırıldı ülkemde
dallar ki
herbiri binbir çiçek
iyiye-güzele-doğruya-eşite hasret.

ölüm nasıl gelirse gelsin
korku bilmez bu yolda yürek
bu kan tarlasında
elbet birgün kızıl güller gülecek
dokuz kurşuna dokuz gün direnen yoldaşın
kalan hesabı görülecek.

yürümeli
yürümeli insansızın üstüne
yürümeli
ki...
durmasın çark
dallar yeşil yeşil çiçek-çiçek
başaklar salkım saçak.

8.11.1978
NEŞET KILIÇASLAN

ti kadar önemli çalışmalarından biri de bir yığın sağ örgütü bir arayatoparlamasıdır. Bunların en önemlisi "Anayasa bağlı güçler Birliği" (VVK)dir. Bu örgüt faşist gençlik hareketinin önemli bir kısmını kendi içinde toplayabilmiştir. 1971 yılında "Alman Halkının Birliği" (DVU) adlı bir örgüt kuruldu. Dr. Frey örgütünün kuruluş amacının sağı bölünmüşlükten kurtarmak ve Alman halkını büyük idealine kavuşturmak olduğunu söylüyordu. Gerçekten milliyetçi ve şoven düşünceleri Alman halkının en geniş kesimine yaymaktan başka amaçları yoktu. Örgüt aslında Franz Joseph Strauss'un Truva atlarından biriydi ve 5000 militanı bilerek veya bilmeyerek onun hizmetinde çalışıyordu. Gerhard Frey amaçlarının, "İkinci Dünya Savaşını politik planda kazanmak" olduğunu gizlemiyordu. Bu nedenle DVU'nun yayınlarının büyük bir kısmında savaş sırasında nazilerin işlediği cinayetler binbir yalanla örtbas edilmeye ve çarpıtılmaya çalışıldı. Hatta bu yayınlar bir kısmında gaz odalarının, fırınların savaş sonrasında Amerika ve Sovyetler Birliği tarafından inşa edildiği bile iddia edildi. Düzenlenen kalabalık gösterilerde Hitler'in ve eski SS'lerin suçsuzluğu kanıtlanmaya çalışıldı. Bütün bu yaygın eylemlerle Strauss'a ve CSU'ya en keskin neo-nazi militanlarının kayması sağlandı.

DVU'nun, 1976 yılında Fransa'da ölen, eski SS savaş suçlularından Joachim Pelper'in anısına bir toplantı düzenleyeceğini ve mozolesinin törenle açılacağını bildirmesi demokratik çevrelerde tepkiyle karşılandı. Karlsruhe mahkemesi açılış törenini yasaklamak zorunda kaldı. Mannheim'da yapılan toplantıya ise 12000 nazi katıldı. Dr. Gerhard Frey DUV'nun amaçlarını şöyle açıklıyordu: "... özgürlüğün, Alman kültür ve uygarlığının korunması, Avrupa'daki ulusların ve Alman birliğinin sağlanması, bütün ülkelerin 1937 öncesi sınırlara dönmesi, tüm savaş suçlusu sanıklarının itibarlarının geri verilmesi..." Toplantıya Avrupa'nın birçok yerinden yüzlerce kutlama ve dayanışma telgrafı geldi.

13-17 Haziran 1977'de Stutgart, Frankfurt, Hannover'de yapılan toplantılarda da DVU "Sovyet Emperyalizmi"ne karşı mücadele bayrağını açıyordu. Binlerce neo-nazinin katıldığı bu toplantılara Goebbels'in özel sekreterliğini yapmış Wilfred von Oven da konuşmacı olarak katıldı.

DVU'nun en tehlikeli propaganda eylemleri gençliğe yönelik olanlarıdır. Dr. Frey'in bu amaçla Almanya'nın ve Avrupa'nın en büyük neo-nazi gençlik hareketiyle yakın ilişkisi olmuştur. "Viking Gençliği" adlı bu örgüt uluslararası bir yapıya sahiptir. Örgütün Fransa'da, Belçika'da, Hollanda, Danimarka, Kanada, ABD ve Güney Avrupa Cumhuriyeti'nde seksiyonları vardır. Viking Gençliği klasik anlamda bir nazi hareketidir. Polis içinde ve devlet kadrolarında hücreler halinde çalışan üyeleri vardır. Özellikle öğretmenler arasında taban bulmaya çalışmaktadır. Ayrıca örgütün yaz aylarında açtığı kamplarda Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden gelen gençler askeri eğitim görmektedirler.

YAHUDİ DÜŞMANLIĞINA DEVAM

Yine 1975 yılında, Hitler dönemi Almanyası'nı andıran bir Yahudi düşmanlığı kampanyası başlatıldı. "Alman Milli Hareketi" (DBI)'nin önderlerinden avukat Manfred Roeder, Uganda Devlet Başkanı İdi Amin'e gönderdiği mektupta şunları söylüyordu: "... Orta Doğu'da İsrail Devleti varlığını sürdürdüğü sürece barış mümkün olmayacaktır. Biz, iki dünya savaşına mal olmasına rağmen, yahudi baskısına karşı mücadelemizi sürdürüyoruz. Acı deneylerimiz, düşmanla tartışmanın artık söz konusu olmadığını göstermiştir. Tüm dünyanın ortak ve tek düşmanı, uluslararası yahudiliğe karşı güçlerimizi birleştirelim." Roeder, 1976 yılında Amerika'da yapılan dünya nasyonal-sosyalist kongresinden dönüşte de şu açıklamayı yapıyordu: "... Avrupa Özgürlük Hareketini yarattık. Hareketimiz bütün ülkelerin milletlarına açıktır. Biz Almanlar, mücadelemizde yalnız değiliz. Çünkü, bütün ülkelerin beyaz ırktan halkları aynı baskının, siyonist tehditin altındadır. Almanya'da, Avrupa'da dünyanın her tarafındaki yahudilere karşı mücadelemiz ortaktır... Ülkemi Amerika'da yapılan kongrede temsil etmekten gurur duyuyorum. Bu kongreyle bir kez daha, örgütlü dünya yahudiliğine karşı mücadelenin gerekliliği vurgulandı..."

FAŞİST HAREKETE KARŞI GÖSTERMELİK TEPKİ

Batı Almanya'da İçişleri Bakanlığı her yıl, yaklaşık yüzelli sayfalık bir rapor yayınlar. Bu raporun üçte biri ülke içindeki neo-faşist ve neo-nazi hareketlerine ilişkindir. Bu rapora göre Almanya'daki neo-nazi hareketinin gelişimi o kadar önemli değildir ve bir avuç maceracının eylemlerinden öteye geçmemektedir! Federal Servis görevlilerinin neo-faşist hareketleri tüm ayrıntılarına kadar bilmelerine rağmen böylesine sudan raporların hazırlanması oldukça düşündürücüdür. Batı Alman Güvenlik Servisi yetkililerinden biri bu durumu şöyle yanıtlıyor: "İçişleri Bakanlığında hazırlanan ve diğer ülkelere de gönderilen bu raporlardan çok fazla birşey beklememek gerekir. Örgüt personelinin büyük bir çoğunluğu, geçmişi oldukça kirli kişilerden oluşmaktadır. Hitler dönemi yöneticilerinden veya bu yöneticilere yakınlığı ile bilinen kişilerden oluşan bu kadro örgütün üst kademelerinde yer almaktadır. Bu nedenle Federal Servis üzerindeki denetimleri çok geniştir. Alt kademelerin topladığı veriler üst kademelerde, sağ ve sol uçların eylemleri şeklinde çarpıtılarak, Bakanlığa sunulan rapor hazırlanır... Bugün Almanya'daki en tehlikeli nazi kalıntıları çeşitli grupların arasına dağılmış olanlar değil, bizzat devlet kadrolarının, polisin içine sızmış olanlardır."

Almanya'da neo-nazi ve neo-faşist hareketlerin büyük bir hoşgörüyle karşılanmasının nedenlerinden biri, bu tür görevlilerin devlet aygıtının en üst kademelerine kadar sızmış olmalarıdır. Ancak neo-faşist hareketlerin gelişebilmesinin asıl nedeni, nazizmin toplumsal temelini oluşturan kapitalist tekellerin etkinliklerinin F. Almanya'da kesinlikle kırılamamış olmasıdır.

Potsdam görüşmelerinin temel hükümlerine uyarak, nazizmin kökünün kazınabilmesi için, tekellerin ve kapitalist ekonomik yapının ortadan kaldırılmasının koşullarını hayata geçiren ve bugün sınırları içinde, müze haline getirilmiş toplama kamplarından başka hiçbir nazi kalıntısı bırakmayan Demokratik Alman Cumhuriyeti ile F. Almanya'yı karşılaştırmak mümkün mü?

ÇİZERLER HALK SAĞLIĞINI İRDELİYOR

SEMİH GÜMÜŞ

Etkinlikleri toplumsal değişime koşut olarak artan demokratik kitle örgütlerinin son yıllarda düzenledikleri yarışmalar, karikatürümüzde kendine özgü bir yer edindi. Özellikle genç çizerlerin ilgi göstermesi ve ödüllerin de çoğu kez bu genç çizerlerce alınması, bu yarışmaların en olumlu yanı. Gerçi yarışmaların, salt bu yanlarıyla bile, olumsuz bir işlevi olduğunu öne süren ve bu nedenle de yarışmalara katılmayı doğru bulmayan çizerlerimiz de var. Ancak, son yıllarda sayıları hızla artan ve henüz içinde bulundukları tıkanıklığı aşma sancılarını yaşayan genç çizerlerimizin, bu yarışmalarda çizgilerini sınama ve diğer çizerlerle kendilerini karşılaştırma olanağı bulmaları düşünülecek olursa, bu yarışmalara bütünüyle karşı çıkmanın, sorunları artırmanın ötesinde anlam taşımadığı ortaya çıkar. Hemen her yarışma sonrasında basılan albümler ise, karikatürümüzün sorunlarını görmemizi kolaylaştırdığı gibi, karikatür sanatımızın o döneminin geleceğe uzanan belgeleri olması açısından da çok yararlı.

Türk Tabipler Birliği ve Karikatürcüler Derneği'nin birlikte düzenledikleri yarışmaya katılan karikatürlerin toplandığı *Halk Sağlığı — Yarışma Karikatürleri '78* albümünün ilk anda hatırlattıkları bunlar. Mart ayında sonuçlanan yarışmaya katılan karikatürler, Ankara ve İstanbul'da da sergilendi.

Yarışmanın Birincilik Ödülü Ümit Öğmel'in karikatürüne verildi. Öğmel'in karikatüründe, çarpıcı bir düşünceyle, bu düşünceyi iyi kavrayan bir biçimin başarılı bileşimini görüyoruz. Karikatürün iki temel öğesi: yalınlık ve grafiğe yakınlık. Grafiğe o denli yakınlaşıyor ki, karikatürün büyütülmesiyle halk sağlığı konulu çok güzel bir afişin çıkacağını düşünüyorsunuz. Kendisiyle yapılan bir konuşmada, "Biçim yönünden de, alışılmışın dışına çıkmayı amaçlayan çalışmaların yoğunlaştığı bir dönemden geçiyoruz." diyen Öğmel, "alışılmışın dışındaki" çalışmalarını, albümdeki iki karikatürü düzeyinde sürdürdüğü takdirde, karikatür sanatımıza kendine özgü bir renk katacaktır.

Ümit Öğmel'in, değişik tadlar getiren iki karikatürü dışında, albümdeki diğer karikatürlerin genellikle "ortalama" bir düzeyi aştığını söylemek olanaksız. Daha çok kafa yorarak, sorunu daha çarpıcı yanından yakalamak için pek çaba gösterilmediği herhalde yanlış bir tesbit olmayacak. Beslenme yetersizliği, çevre kirlenmesi gibi konular, birbirini yinelerken, sığ bir düşünce ve çizgi düzeyini aşamıyor. Yakalanan çelişkilerin sığ bir düzeyde ele alınması, böylelikle de ince bir mizahla birleştirilememesi, karikatürlerin etkinliğini azaltırken, izleyeni düşündürme kaygısını da kendiliğinden bir kıyıya itiyor. Ayrıntıların birçok karikatürdeki rahatsız edici fazlalığı da, bu olumsuzluklara tuz-biber ekiyor. Genç çizerler, gelişigüzel çizgilerle *karikatür çizgisinin* sürçmesine yolaçıyorlar. Gereksiz ayrıntıları çizgilerinden kovmayı başarabilenlerin ise, daha dikkat çekici karikatürler ortaya çıkardıkları görülüyor.

Albümün önemli bir eksikliği de, usta çizerlerimizin yarışmaya ilgi göstermemesi. Tan Oral'ın yarışma dışı karikatürü dışında, karikatür sanatımızın çizgilerine doyulmayacak ustalarının yarışmaya katılmayışı, albümü bir "amatör" çizgiler derlemesi havasına sokmuş. Neyse ki, Tan Oral'ın, kendisinde pek rastlamadığımız biçimdeki karikatürü, tek başına bile albümün daha izlenir olmasını sağlıyor.

Albüm, bu olumsuz özellikleri dışında, karikatürün ne denli etkin bir araç olduğunu, onun kavgacı ruhunu bir kez daha gösteriyor. Halk sağlığının toplumsal bir yara olduğunu ve beslenme yetersizliği, çevre kirlenmesi, doktorsuzluk, ilaç sömürüsü, hastane sorunu, iş kazaları gibi, kapitalizmin ürünü birçok sakatlık tarafından nasıl tehdit edildiğini, bir çırpıda gözler önüne seriveriyor. Vahşi hayvanlar gibi patlayasıya tıkınanların yanında, bir somun ekmeği paylaşmaya çalışanları, olanca çıplaklığıyla görüyorsunuz... Ve sorunun acılığı mizah öğesine o denli baskın ki, karikatürler karşısında gülümseyemiyorsunuz.

Halk Sağlığı — Yarışma Karikatürleri '78 özenli, temiz bir baskıyla hazırlanmış. Beyaz kağıt üstündeki çizgiler, kangrenleşmiş bir sorunu irdelerken, karikatürü sevenleri de, bu "hınzır" sanatımızın sorunları üstünde düşünmeye, tartışmaya çağırıyor.

Boran:

"Atatürk'çülük adına bugün tutucu, gerici politikalar savunuluyor"

TİP Genel Başkanı Behice Boran'ın, Ankara'da yayınlanan Bayram gazetesinin 14 Kasım tarihli sayısında bir yazısı yer aldı. Boran yazısında, geçtiğimiz 10 Kasım günü ölümünün 40. yılı dolayısıyla anılan M. Kemal Atatürk'ün görüşlerinin ve politikasının günümüz Türkiye'sinin koşulları açısından bir değerlendirmesini yaptı. Günümüzde Atatürk'çülük adına toplumsal ilerleyişi tutucu girişimlerin savunulduğunu, demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanmak istendiğini belirterek, Türkiye'nin emperyalizme bağımlılığının bugünkü göstergeleri üzerinde durdu. Boran'ın Ankara Bayram Gazetesinde yer alan yazısını okuyucularımıza sunuyoruz.

●

Günümüzün sorunları sıkıştırdıkça, dar boğazlar daha da daraldıkça bocalamaları ve şaşkınlıkları artan egemen güçler bir yandan çakıp gürleme, öte yandan Atatürk'e sığınma yollarına başvurmaktadırlar. Hükümetin hazırladığı bildirilen, demokratik hak ve özgürlükleri yok edercesine kısıtlamayı amaçlayan kanun tasarıları ve Genel Kurmay Başkanı'nın son demeçleri, bir sertleşme politikasının dile getirilişleridir. Atatürk' ün ölümünün 40. yıldönümünde yazılan ve söylenenler ise Atatürk etrafında bir heyecan ve duygusallık havası yaratarak çıkış yolunun onda bulunduğu ve bulunabileceği inancını ve umudunu yaratmak çabasıdır. Çok dikkat çekicidir ki, Atatürk'e bağlılıklarını, sorunların çıkış yolunun onun ilkelerinde olduğunu durmadan tekrarlayanlar, bu tekrarlamaların ötesinde, ne onun tarihsel gelişime bakış açısını irdeleyip bugüne uyarlamakta, ne de sorunların çözümünde, onun ilkelerine bağlı kalmaktadırlar. Bugün "Atatürkçülük" denilen Atatürk'e bu sözle bağlılık ve "Ne sağcıyız, ne solcuyuz, Atatürkçüyüz" tekerlemesi ardında toplumun sol doğrultuda olan ilerlemesine karşı duruş, solu bastırarak toplumsal ilerlemeyi dondurmak çabasından başka birşey değildir. Atatürk, zamanında, ilerici bir insandı. İçinde yaşadığı, yarım yüzyıl öncesinin toplumunu feodal düzenden kapitalist aşamaya ileticl, bir ortaçağ imparatorluğundan bir ulusal devlet yaratıcı görüşlere sahipti ve böyle bir politikanın uygulayıcısıydı. Bugün Atatürkçülük adına yapılmak istenenler ise toplumsal ilerleyişi tutucu, bunun için de gerici niteliktedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ SOSYALİST BİR İÇERİĞE KAVUŞARAK "PAYİDAR" OLACAKTIR

Atatürk toplumların değişme halinde olduğunun farkındaydı. En yakın çalışma arkadaşları "İstanbul'da esir düşmüş" Sultanlığı ve halifeliği kurtarma ve sürdürme hesapları yaparken, O imparatorluğun, sultanlık ve halifelikle beraber tarih sahnesinden silinmeye mahkum olduğunu çoktan biliyor, çabalarını, bu silinmeden doğacak olan ulusal devletin, Cumhuriyetin yaratılmasına yöneltiyordu. Atatürk hiç birşeyi kendi "dehası" ile yoktan varetmedi. Büyük adamların büyüklüğü toplumun gidişini doğru saptayıp değerlendirebilmeleri ile orantılıdır.

Atatürkçülerin tarihe böyle bir dinamik açıdan bakmak akıllarının ucundan bile geçmemektedir. Onlar için değişme değil, değişmezlik esastır. Oysa sormak gerekir: Bugünün toplumlarında -ve Türkiye'de- tarih sahnesinden giderek silinmeye mahkum olan nelerdir? Yeni gelişen, geleceğe sahip çıkmaya namzet olan nelerdir? Bu açıdan bakıldığında ve gelişmeler doğru saptanıp değerlendirildiğinde görülecektir ki, dünyanın ve Türkiye'nin gidişi sola doğrudur. Çağımız kapitalizmden sosyalizme geçiş çağıdır. Türkiye Cumhuriyeti payidar olacaktır ama, ergeç sosyalist bir içeriğe kavuşarak payidar olacaktır.

"TAM BAĞIMSIZLIK" ÇİZGİSİNDEN GERİYE

Atatürk'ün somut ilkelerine gelindiğl zaman da, "Atatürkçü"lerin bunlara uygulamada sahip çıkmadıkları görülmektedir. Kurtuluş savaşı "istiklal-i tam" için yapılmıştı. Bir kısım yabancı şirketler bu amaçla satın alınmıştı. Atatürk istiklal konusunda çok duyarlı idi. Türkiye emperyalist-kapitalist dünya ilişkileri ağı içinde kalmaya devam ettiği için "tam bağımsızlık" koşulları ve durumu oluşamadı; ama yine de Türkiye son tarihsel dönemin göreli olarak en bağımsız evresini yaşadı. Bu göreli bağımsızlık çizgisinden adım adım geri gidilirken, "Atatürkçülük" şampiyonlarından hiç ses çıkmadı. NATO'ya girildi. Tüm silahlı kuvvetler NATO emrine verildi. Ulusal savunma stratejisi NATO stratejisi ile özleştirildi. Yurt topraklarından parçalar askeri üs ve dinleme tesisi olarak Amerikan askeri yönetimine devredildi. Silahlı kuvvetlerinin donanımı ve eğitimi ABD'ye bağlandı. Savaş sanayiinin geliştirilmesi durduruldu. "Atatürkçü"lerden ne bir ses, ne bir nefes! Şimdi de öylel

Amerikan ambargosuna "Atatürkçülük" adına tutarlı, isabetli, güçlü bir direniş ve karşı koyuş olmadı. "Aman batıdan, Amerika'dan kopmayalım" diye durum "idare" edildi. Ambargo şartlı kalkınca da, hukuki dayanağı kalmamış olan üsler, konu Millet Meclisi'ne dahi getirilmeden bir hükümet kararı ile açılıverdi. "Atatürkçü"lerin kılı kıpırdamadı. "Ulusal savunma kavramı", "Ulusal strateji" konuları suskunluğa itildi.

TÜRKİYE'NİN BAĞIMLILIĞI EMPERYALİZME BAĞIMLILIKTIR

Atatürk siyasal bağımsızlığın, ekonomik bağımsızlığa bağlı olduğunun bilincindeydi. Ekonomik bağımsızlığı gerçekleştirmenin yolunu doğru saptamamıştı ama, siyaset-ekonomi ilişkisini kavramıştı. Türkiye'nin içinde bulunduğu durum ise bu ilişkiyi, en görmek istemeyenlerin bile görmemezlikten gelemiyeceği bir açıklıkla ortaya çıkarmıştır.

Avrupa Ekonomik Topluluğu (Ortak Pazar) ile düğün-bayram edilerek girişilen ilişkilerin Türkiye ekonomisinin boynuna geçirilmiş boyunduruk olduğu iyice açığa çıkmış bulunuyor. Özel sektör mensupları ve sözcüleri dahi ulusal sanayinin kösteklendiğinden söz etmekte, anlaşma hükümlerinin hiç değilse belli bir süre için tek taraflı olarak dondurulmasını talep etmektedirler. Ama yine de "Batıdan kopmamak" hesabı ağır bastığından ulusal çıkarları, ekonomik bağımsızlığı koruma yönünde kararlı adımlar atılmamaktadır.

Batılı ülkeler ile olan ekonomik ilişkiler tümü ile, Türkiye'nin ekonomik bağımlılığını gözler önüne sermektedir. Sanayinin bağımlılığından sanayiciler yakınır durumdalar. Kullandığı makine ve cihazlardan, yedek parçaya, hammadde, ara malı ve yöntemlere kadar sanayimiz dışa muhtaç, dışa bağımlı. Döviz kaynakları bakımından da öyle. İhracattan ve işçi gelirlerinden elde edilen dövizler ihtiyacı karşılamaktan çok uzak. Sanayinin teknolojisi genellikle geri ve ağırlığı montaj ve hafif sanayide. Sanayileşmenin bel kemiği olan ağır sanayi ihmal edilmiş.

Bu dışa bağımlı sanayi yapısı, bize dıştan dayatılmış. Bağımlılık, emperyalizme bağımlılık, dayatma da emperyalist odakların dayatması. Gerçek bağımlılık da bu. Şimdi Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası ve diğer para kuruluşları yardım için ileri sürdükleri koşullarla bu geri, dengesiz, emperyalizme bağımlı sanayi yapısını sürdürtmek, bu niteliklerini güçlendirerek sürdürtmek istiyorlar. Borçları ertelemek, "taze para" vermek için karşılığında almak istedikleri bedel bu!

Bu konuda da "Atatürkçü"lerin sesi sedası çıkmıyor. "Milliyetçilik"leri şahlanmıyor. Ne oldu "istiklal-i tam" hedefi? Ekonomik zaferle "taçlandırılmadıkça" askeri ve siyasal zaferlerin "payidar" olamayacağı gerçeği.

ATATÜRK VE TÜRKİYE-SOVYETLER BİRLİĞİ DOSTLUĞU

Bir nokta daha: Batılıların Türkiye üzerine koydukları, ilan edilmemiş ekonomik ambargonun bir hedefi de Türkiye'nin Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle yakın ilişkilerin gelişmesini önlemek. Bu ilişkilerin geliştirilmesini "Atatürkçülük" şampiyonları da suskunlukla karşılıyorlar. İlişkiler, Türkiye açısından, politik bir seçenek olmaktan çok, ekonomik zorunlulukların sonucu olarak geliştiriliyor. Öznel bir sıcaklık yok. 1920 ve 30'lardaki Türk-Sovyet dostluğuna da hiç atıf yok. Oysa Atatürk Sovyetler Birliği ile dostluğu Türkiye'nin dış politikasının temel taşı yapmıştı. Bu, o yıllarla sınırlı geçici bir tutum da değildi. Türkiye'nin bağımsızlığının uluslararası bir güvencesi idi.

POLİTİK BİLİNÇLENME, DİRENÇ VE DÖVÜŞKENLİK YÜKSELİYOR

Emperyalizme bağımlılığın, ekonomik geriliğin ve dar boğazların faturasını işçi-emekçi geniş halk kitleleri ödüyor. Durmadan yükselen fiyatlar, düşen gerçek gelirler, artan işsizlikle, eğitim, sağlık ve diğer sosyal hizmetlerdeki yetersizliklerle kitleler giderek daha da yoksullaşıyor. Kitlelerde huzursuzluk artıyor. Politik bilinçlenme, direnç ve dövüşkenlik yükseliyor.

Bu durumun kökündeki nedenlere inmek yerine, "Atatürkçülük" adına "sınıf bölücülüğünün", "sınıf kavgasının" yok edilmesi isteniyor. Bastırılması için demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlamadan yana çıkılıyor. Atatürk vesile edilerek, "Büyük kurtarıcı" simgesi işlenip kafalara yerleştirilmeye çalışılıyor. Böylece faşist güçlerin silahlı saldırı ve cinayetlerle terörü tırmandırarak varmak istediği sonuca yardımcı olacak ideolojik ve psikolojik zemin hazırlanıyor.

Sömürü ve toplumsal eşitsizlik var oldukça sınıf ayrımları ve kavgası var olacak ve gelişecektir. Baskı ve terör rejimlerinin en güçlüsü ve kanlısı bile bunu önleyemeyecektir. Önlemeyeceğinin son örneği yanıbaşımızdaki İran'dır.